



ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์
ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี

THE STUDY ON THE AGRICULTURAL TEACHER'S NEED FOR DEVELOPING THE
LEARNING AND TEACHING AGRICULTURAL SUBJECT OF SECONDARY EDUCATION
LEVEL IN NONTABUREE AND PATHUMTANEE PROVINCES.

โดย

นายอิศรา พิธิอักษร

เลขหมู่.....
027914
เลขทะเบียน.....
วัน เดือน ปี 12 มิ.ย. 2538

ห้องสมุด คณะครุศาสตร์ฯ สจล.
A027914

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตรบัณฑิต

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2537

เนื้อหาความย่อปัญหาพิเศษ

นายอิศรา พินิจอักษร

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์ผู้สอน วิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี

THE STUDY ON THE AGRICULTURAL TEACHER'S NEED FOR DEVELOPING THE LEARNING AND TEACHING AGRICULTURAL SUBJECT OF SECONDARY EDUCATION LEVEL IN NONTABUREE AND PATHUMTHANEE PROVINCES.

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เพื่อศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของ ครูอาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาและเพื่อศึกษาว่าปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ความคาดหวังเพื่อปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มครูอาจารย์ที่ใช้ในการวิจัยใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีทั้งหมด 17 โรงเรียนมีครูเกษตรทั้งหมด 28 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 17 ชุด คิดเป็นร้อยละ 60.71 ส่วนในจังหวัดนนทบุรี ใช้การสุ่มตัวอย่างครูเกษตร โดยทำการส่งแบบทดสอบไปให้โรงเรียนละ 1 ชุด มีโรงเรียนทั้งหมด 22 โรงเรียนได้รับแบบสอบถามคืน 14 ชุด คิดเป็นร้อยละ 63.63

ผลการศึกษาสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าอาจารย์สอนวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง นับถือศาสนาพุทธส่วนใหญ่สมรสแล้ว อายุราชการอยู่ระหว่าง 11-15 ปี และ 16-20 ปี ในจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี ตามลำดับ ระดับการศึกษาวุฒิส่วนใหญ่ ค.บ. สาขาวิชาเกษตรศาสตร์

สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่จะทำการสอนสัปดาห์ละ 15-19 คาบ วิชาที่สอนส่วนใหญ่เป็นวิชาทางด้านพืช การคัดเลือกนักเรียน

เอกสารเข้าเรียน วิชาเกษตรส่วนใหญ่ โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่เปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก ความไม่เท่าเทียมกันทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตั้งใจเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจแต่ไม่มาก เพราะขนาดของกลุ่มนักเรียนค่อนข้างใหญ่การจัดห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะ ไม่มีการจัดให้การเตรียมการสอน ของครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า สำหรับสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนมากที่สุดคือ ของจริง เช่น จอบ เสียม บัวรดน้ำ .

ความต้องการของครูอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ต้องการความรู้ทักษะทางการเกษตร และทักษะด้านการสอนการผลิตสื่อ ความต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพด้านการพูด และต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนในทุกด้าน ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรเช่นงบประมาณการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์จัดให้มีห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะ จัดสถานที่ปฏิบัติงานให้เพียงพอ ปรับปรุงสภาพดินและแหล่งน้ำใช้ประโยชน์ ส่วนความต้องการ การช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ คือจัดให้มีการอบรมครูเกษตรอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการสอนวิชาเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่คิดว่าจำนวนคาบที่ทำการสอนได้ดีควรอยู่ระหว่าง 15-20 คาบ ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่ปฏิบัติคนได้ดีคือกลุ่มไม่ใหญ่เกินไปประมาณกลุ่มละ 20 คน สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีสถานที่ฝึกงานเกษตร ได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยการให้นักเรียนทำการปลูกพืชลงในภาชนะที่กำหนดให้แทน การจัดซื้อวัสดุฝึกงานควรทำโครงการเสนอตามงบประมาณ สำหรับการจัดวิชาที่จะทำการเปิดสอน ควรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนเกษตร ควรปรับทัศนคติของนักเรียน และครูต่อวิชาเกษตรให้เป็นไปในทางที่ดี และควรมีการปรับปรุงหลักสูตรตามระยะเวลาให้เหมาะสม

ประโยชน์ที่ได้รับ คือ ทราบความต้องการในด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของครูอาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร และแก้ไขปรับปรุง หลักสูตรของสถาบันที่ผลิตครูเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของครูอาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษา นำผลที่ได้จากการวิจัยใช้ประกอบวิชาชีพครู ในการจัดอบรมทางทางการเกษตร ตามความต้องการที่ครู-อาจารย์เสนอ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์ จากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ ผศ.รมณีย์ อาภาภิรม อาจารย์วันทนี โชติสกุล อาจารย์เกษร เมืองทิพย์ ซึ่งเป็นกรรมการในการสอบและได้กรุณา ให้คำปรึกษาแนะนำและในการแก้ไขรูปเล่มให้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี

ขอขอบคุณสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี ที่ได้ช่วยแจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และทำการรวบรวมข้อมูลส่งคืนให้และขอขอบพระคุณครูอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกท่าน ในจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี ที่กรุณาให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

คุณความดีในการวิจัยครั้งนี้ขอมอบแด่ครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ ประสาทวิชา และพ่อแม่ที่คอยให้ความสนับสนุนด้านงบประมาณด้วยดีตลอดมา

อิสรา พินิจอักษร

มีนาคม 2538

สารบัญ

หน้า

ก

เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ

ก

กิตติกรรมประกาศ

จ

สารบัญ

ข

สารบัญตาราง

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

1

1.2 วัตถุประสงค์

2

1.3 ขอบเขตของปัญหา

2

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2

1.5 คำนิยามศัพท์

3

บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 การสอนและหลักการสอน

4

2.2 ความต้องการ

6

2.3 การพัฒนาการเรียนการสอน

7

2.4 การศึกษาเกษตรกรรมในมัธยมศึกษา

8

2.5 ปัญหาการจัดการศึกษาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา

10

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

17

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

19

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

19

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

19

3.2.2 วิธีการสร้างแบบสอบถาม

19

3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม

20

3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ ข้อมูล 21

4.2 ผลการวิจัย 21

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป 54

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งนี้ 57

บรรณานุกรม 58

ภาคผนวก 61



สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงสถานภาพของครูผู้สอนวิชาเกษตร	23
1.1 ระดับการศึกษาของครู อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	24
2. แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอน	32
3. ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอน	39
4. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการสอนวิชาเกษตร	45
5. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน	50



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาอาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ประชากรของประเทศไทย ประกอบอาชีพทางการเกษตร ประมาณร้อยละ 65 ในปี 2521 (คำรง 2524:5)

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมเศรษฐกิจของประเทศขึ้นอยู่กับรายได้ทางการเกษตร ในปี พ.ศ. 2525 มีเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรประมาณ 123 ล้านไร่ อุดมด้วยทรัพยากรทางการเกษตร มีประชากรอีกไม่น้อยที่ทำงานเกี่ยวข้องกับอาชีพการเกษตรอาชีพการเกษตร จึงเป็นอาชีพที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทุกสาขาอาชีพจึงนับได้ว่าอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพที่มีความสำคัญมากที่สุด อาชีพหนึ่งของประเทศไทย (วิจิตร 2529:1)

จากโครงสร้างเดิมการผลิตของเกษตรกรยังคงใช้วิธีการปลูกพืชเดิมชนิดเดียวที่มักทำให้เกษตรกรประสบปัญหาด้านราคา และรายได้ตกต่ำตลอดเวลา (เกษตรภูเข 2537 : 67)

การเปิดสอนวิชาอาชีพเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังไม่ได้คุณภาพอย่างสมบูรณ์เท่าที่ควร (ชวนพิศ 2527 : 54) โดยการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมาใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่เหมาะสม เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์บุคลากรและงบประมาณ ซึ่งสิ่งดังกล่าวเหล่านี้รัฐบาลได้จัดสรรให้เฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่ (ปาวโมทย์ 2529 :3)

จากปัญหาดังกล่าวที่ปรากฏข้างต้นล้วนเป็นปัญหาที่ต้องการได้รับการแก้ไขโดยเร็ว ดังนั้น จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัย เกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการด้านการพัฒนาการเรียน การสอนของครูเกษตรในระดับมัธยมศึกษาขึ้น เพราะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นพื้นฐานในการเจริญเติบโตของสังคมต่อไปในอนาคต ซึ่งจะต้องมีการสอนให้เกิดทัศนคติต่ออาชีพเกษตรไปในทางที่ดี ซึ่งการสอนให้ได้ผลดีนั้น ครูต้องมีความพร้อมที่จะสอนทั้งในด้านตัวครู และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่จะจัดสำหรับเป็นภาคสนามปฏิบัติจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการทำงานวิจัย ผู้วิจัยได้เลือกทำการวิจัยกับครู อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษา ของจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี เนื่องจากว่าทั้ง 2 จังหวัดอยู่ในเขตปริมณฑล นักเรียนส่วนใหญ่ ผู้ปกครองประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับทางด้านการเกษตร นักเรียนจึงต้องสนใจที่ศึกษาถึงวิชาที่เกี่ยวข้องกับทางด้านการเกษตร ครูผู้สอนต้องมีการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ จึงเป็นเหตุให้เกิดความต้องที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษาเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัย ไปเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจปัญหา และอุปสรรคด้านการสอน และการจัดการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา ของจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อสำรวจความต้องการด้านการเรียนการสอนของครูที่สอนวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะแก่ภาควิชา คุรุศาสตร์เกษตร คณะคุรุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อผลิตครู อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี โดยทำการศึกษาในกลุ่ม ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนทั้งหมด 39 โรงเรียน และมีจำนวนครูเกษตรทั้งหมด 50 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้ในการจัดอบรมครูเกษตร ในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาปรับปรุง หลักสูตรเพื่อให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ครูเกษตรต้องการ
3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำมาจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้ตรงตามที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูผู้สอน วิชาเกษตรต้องการ

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

“ครู-อาจารย์เกษตร หมายถึง ครูที่สอนวิชาเกษตรที่อาจจะจบวิชาเกษตรมาหรือไม่ก็ได้ทำหน้าที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี

“การพัฒนา” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านปริมาณ และคุณภาพเข้าด้วยกันเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

“การสอน” หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูจัดกระทำเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ตามจุดมุ่งหมายของการสอน

“วิชาเกษตร” หมายถึง วิชาที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ ในกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพในระดับมัธยมศึกษา

“ความต้องการ” หมายถึง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านการพัฒนาการเรียน การสอนวิชาเกษตรของ ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของ จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรระดับมัธยมศึกษา ของจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารในหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 การสอนและหลักการสอน
- 2.2 ความต้องการ
- 2.3 การพัฒนาการเรียนการสอน
- 2.4 การศึกษาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษา
- 2.5 ปัญหาการจัดการศึกษาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.1 การสอนและหลักการสอน

องค์ประกอบของกระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วย ครู ผู้สอน ผู้เรียนและ สิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอน สำหรับครูผู้สอนนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะ เป็นผู้ควบคุมเนื้อเรื่องสถานการณ์การเรียนรู้ เป็นผู้นำ ผู้กระทำการช่วยเหลือ หรือผู้ ประสานงาน ในห้องเรียน (รัชชัย, 2518:84) ฉะนั้นการเรียนการสอนจึงขึ้นอยู่กับตัวครูเป็น หลัก ครูควรจะเข้าใจความหมายของการสอนและหลักการสอนให้ลึกซึ้ง ความหมายของการสอน นั้นมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

Reeder (อ้างโดย อรรถิณ 2535:25) กล่าวไว้เช่นกันว่า การสอนหมายถึงการ กระทำ ที่ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะคิดวิเคราะห์ หรือรู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน

Good (อ้างโดย อรรถิณ 2535:30) ให้ความหมายไว้ว่า การสอน

คือ การจัดกิจกรรมประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียน ซึ่งแนวทางต่าง ๆ ให้การเรียน ดำเนินไปด้วยดี ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียน

นักการศึกษาไทยที่กล่าวถึงการสอนที่น่าสนใจมีหลายท่าน คือ ละเมียด ลิมอักษร และเชื้อ สาริมาณ (2514:22) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า การสอน หมายถึงวิธีหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการต่าง ๆ ของครู ด้วยความหมายที่จะให้นักเรียนรับรู้ และเข้าใจสิ่งที่ควรสอน วิธีหรือกระบวนการเหล่านั้น ได้แก่ การถามให้เด็กตอบ การสาธิตการช่วยให้เด็กเกิดปัญหา และค้นคว้าหาวิธีแก้ปัญหา

วิสิฐ ทองแสง (2515:10) กล่าวว่า การสอนเป็นกระบวนการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รับประสบการณ์ และก่อให้เกิดพัฒนาการขึ้นแก่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ และเกิดความคิดที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆต่อไปได้อีก

ชม ภูมิภาค (2516:155) กล่าวว่า การสอน คือการกระทำของครูเพื่อให้นักเรียนเกิดผลตามความมุ่งหมายที่การศึกษาได้วางเอาไว้ วิธีการสอนย่อมแตกต่างกันไปบ้าง แล้วแต่ความมุ่งหมายที่จะให้เกิดอะไรในตัวผู้เรียน

สุมิตร คุณานุกร (2518:135) ได้กล่าวสรุปความหมายของการสอน จากที่มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้มากมายว่า การสอนคือการที่บุคคลผู้หนึ่งเอาความรู้สึนึกคิดและชีวิตของตนเองมาเผยให้บุคคลอีกผู้หนึ่งทราบ เพื่อให้ผู้เรียนได้พิจารณา และเลือกสรรเอาคุณสมบัติ ทัศนคติ และค่านิยมที่จับใจมายึดถือเป็นของตนเอง และปฏิบัติตาม

บำรุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กิณวงศ์ (2527:144) ได้รวบรวมความหมายของการสอน จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ซึ่งได้กล่าวไว้หลายแง่มุม ดังนี้

1. การสอน คือ การจัดประสบการณ์ในชีวิตให้แก่เด็ก
2. การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก
3. การสอน คือ การฝึกให้เด็กขบคิดปัญหาต่าง ๆ
4. การสอน คือ การให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม
5. การสอน คือ การแนะแนวให้เด็กศึกษา และค้นคว้าหาความรู้
6. การสอน คือ การสอนให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม หรือหมู่คณะได้
7. การสอน คือ การช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ประจำวันได้

8. การสอน คือ การส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนในด้านความสามารถและความประพฤติ

9. การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียนรวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อม

และกิจกรรมให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. การสอน คือ การจัดประสบการณ์ หรือสภาพการณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

บุญธรรม จิตตอนันต์ (2528:16) กล่าวว่า การสอนคือ กิจกรรมซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการจัดวางหลักสูตร หรือโครงการสอน
2. ขั้นตอนดำเนินการสอน
3. ขั้นตอนการวัดผล
4. ขั้นตอนประเมินผล

2.2 ความต้องการ

Maslow (อ้างโดย ขนิษฐา 2533:83) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ ซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง แบ่งความต้องการของมนุษย์ ได้เป็น 5 ขั้น ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย หรือความต้องการด้านสรีระ
2. ความต้องการความมั่นคง และปลอดภัย
3. ความต้องการความรัก และความรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วม
4. ความต้องการการได้รับการยกย่อง สรรเสริญจากบุคคลอื่น หรือความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง (Self-esteem need)
5. ความต้องการสร้างความสำเร็จตน หรือความต้องการเข้าใจ และเป็นตัวของตัวเองอย่างถ่องแท้ (Self-actualization)

สาระสำคัญของทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ดังนี้

1. ความต้องการของบุคคลสามารถจัดลำดับความสำคัญจากระดับต่ำสุดไปสู่ระดับสูงสุดได้ 5 ขั้น
2. บุคคลมีความต้องการตลอดเวลา ดังนั้น จึงไม่สามารถที่จะบำบัดความต้องการทั้งหมดของบุคคลได้ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการบำบัด ความต้องการอย่างนั้นจะลดความสำคัญลง แต่จะเกิดความต้องการอย่างอื่น เข้ามาแทนที่กระบวนการของความต้องการจึงไม่มีวันสิ้นสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการนำบ้คอย่างเพียงพอแล้ว ความต้องการนั้นจะไม่เป็นพลังหรือแรงจูงใจอีกต่อไป แต่จะมีความต้องการที่สูงขึ้นไปอีก และหากความต้องการในระดับต่ำไม่ได้รับการนำบ้ค ก็จะไม่มีความต้องการในระดับที่สูงกว่า

4. ความต้องการยิ่งอยู่ในระดับสูง ความรีบด่วนที่จะตอบสนอง เพื่อคงชีวิตอยู่ก็จะยิ่งน้อยลง การตอบสนองก็อาจจะยิ่งเลื่อนระยะเวลาไปได้มากเท่านั้น และความต้องการนั้นมีโอกาที่จะเหือดหายไปได้ง่าย การไฝ่หา และความพึงพอใจของความต้องการในระดับที่ยิ่งสูงขึ้น ก็ยิ่งแสดงถึงการมีชีวิตที่มีสภาพทั่วไปดีขึ้นเพียงนั้น

5. ความต้องการต่าง ๆ ในแต่ละระดับจะเกี่ยวเนื่องและหล่อมล้กันระดับที่สูงกว่าแต่ละระดับ จะเกิดขึ้นก่อนที่ระดับความต้องการที่ต่ำกว่าจะสำเร็จ ความพึงพอใจได้โดยสมบูรณ์ และมาสโลว์ยังชี้ให้เห็นว่าบุคคลจะสลับส่นไปเป็นในระดับความสำคัญของความต้องการตลอดเวลา

Deci (1972) (อ้างโดย อารี 2529:46) ได้อธิบายถึงกระบวนการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจภายใน เขาอธิบายว่ามีปรากฏการณ์ที่แสดงให้เห็นว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความต้องการที่จะติดต่อบะสัสมวรรค์กับสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ เขาต้องการที่จะรู้สึกว่าเขามีความสามารถที่จะทำ และต้องการที่จะรู้สึกว่าเขาเองมีความตั้งใจ ต้องการที่จะควบคุมตนเอง เขามีความต้องการดังกล่าว เมื่อเขาสามารถที่จะทำกิจกรรมที่ทำหาย ต้องการใช้ความคิดและการสร้างสรร

ความต้องการมีความสามารถและความตั้งใจได้แยกแยะเป็นแรงจูงใจภายในที่เฉพาะลงไป เช่น ต้องการไฝ่สัมฤทธิ์ (Need for achievement) ต้องการสัจจะแห่งตน (Need for self-actualization) ต้องการอำนาจ (Need for power) ความเข้มข้นของแรงจูงใจหรือความต้องการดังกล่าวนี้ ได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และอาจเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อประสบการณ์ของบุคคลเปลี่ยนไป

2.3 การพัฒนาการเรียนการสอน

สมิตร์ คุณานุกร (27 หน้า 135) การสอนวิชาเกษตรกรรม ครูผู้สอนต้องนำความรู้ทางด้านศิลปะ และวิทยาศาสตร์มาประสมประสานกัน แล้วนำความรู้ดังกล่าวมาจัดสอนให้สอดคล้องกับสมรรถภาพ ประเภทของการเรียนรู้ ครูจึงจำเป็นต้องนำเอาทฤษฎี การเรียนรู้สมัยใหม่ มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งชัยมงคล สุวพานิช (2513:379) ให้ความคิดเห็นว่าการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนวิชาเกษตรกรรมไม่ว่าจะเป็นการสอนระดับใดก็ตาม ควรจัดให้มีการเรียนภาคปฏิบัติควบคู่กันไปด้วย ซึ่งอาจเป็นงานภาคปฏิบัติที่จัดขึ้นในห้องเรียน ห้องทดลองนอกห้องเรียนหรือเรียกว่างานภาคสนาม งานภาคปฏิบัติเป็นงานที่มุ่งทดลองด้วยของจริงเพื่อก่อให้เกิดประสบการณ์ตรงหรือเกิดทักษะแก่ผู้เรียน และ เชิญ มณีรัตน์ (2512:2) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนภาคปฏิบัติให้กับนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรกรรมควรจัดอยู่ในรูปโครงการของนักเรียนแต่ละคน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน แต่ละคนแสดงความรู้ ความคิด ความริเริ่ม ตลอดจนการจักควบคุมตนเองเพื่อทำให้งานสำเร็จขณะที่ศึกษาอยู่ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของงาน ส่วน ผาณิต เข้มทอง (2515:18) ได้กล่าวว่า ระบบการเรียนการสอนวิชาเกษตรเป็นระบบย่อย ๆ ที่แตกออกมาจากระบบการเรียนการสอน เช่นเดียวกับระบบการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฯลฯ จะมีข้อแตกต่างตรงที่ว่า ในการเรียนการสอนวิชาเกษตร นั้นเราเน้นที่การปฏิบัติ กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมซึ่งเป็นการปฏิบัติผลที่ได้จากการ ปฏิบัติในระหว่างเรียน จะกลายเป็นประสบการณ์ ในขณะที่เดียวกันนี้ พร พ่วงกิม (2517:85-88) ให้ข้อเสนอแนะว่า การสอนวิชาเกษตรควรเน้นที่การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงให้มาก ควรสำรวจ และคัดเลือกทักษะทางการเกษตรที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในท้องถิ่น และตรงกับความต้องการของผู้เรียน ข้อเสนอแนะที่กล่าวมานี้ใกล้เคียงกับข้อเสนอแนะของ Hanlin (2537:248) ซึ่งได้กล่าวว่า การศึกษาเกษตรควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกัน และยังคงคำนึงถึงเรื่องอื่น ๆ อีกด้วย เช่น ลัทธิศาสนา และค่านิยมของประชาชนในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เป็นต้น ดังนั้น การจัดการศึกษาวิชาชีพเกษตรจึงจัดในทำนองเดียวกันหมดทุกท้องถิ่นเหมือนวิชาอื่น ๆ ไม่ได้

2.4 การศึกษาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษา

การศึกษาเกษตรในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

ตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาเกษตรจัดอยู่ในกลุ่มการงานและอาชีพ ซึ่งวิชาในกลุ่มนี้ยังแบ่งออกเป็น 2 พวกคือ พวกแรกเป็นวิชาการงานพวกที่สองเป็นวิชาอาชีพ วิชาการงานเป็นวิชาบังคับนักเรียนทุกคนต้องเรียนสัปดาห์ละ 4 คาบ ตลอด 3 ปี ส่วนวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือก

1. วิชาการงาน โครงสร้างวิชาการงานแบ่งออกเป็น 5 งาน และงานเกษตรเป็นส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนึ่งของวิชานี้ งานทั้ง 5 ในวิชาการงานมี ดังนี้

- 1.1 การดูแลรักษากบ
- 1.2 งานช่างในบ้าน
- 1.3 งานเกษตร
- 1.4 งานผ้าและการตัดเย็บ
- 1.5 อาหารและโภชนาการ

งานที่ 1 คือการดูแลรักษากบ เป็นงานบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนปีละ 36 คาบ ส่วนงานที่ 2-5 เป็นงานเลือกที่นักเรียนเลือกเรียนได้งานละไม่เกิน 10 คาบ หรือปีละ 36 คาบ งานเกษตรยังแบ่งเนื้อหาออกเป็นพืชและสัตว์ สถานศึกษาจะสอนเฉพาะพืชและสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือจะสอนทั้งพืชและสัตว์ รวมกันก็ได้

จุดประสงค์ของวิชามุ่งับการงานมี 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดอุปนิสัยรักการทำงาน
2. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความเข้าใจ และอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับวิชาอาชีพ (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2526:5)

2. วิชาอาชีพเกษตรกรรม หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดให้มีวิชาเลือก สำหรับวิชาอาชีพ หมวดเกษตรกรรมมีวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อสำรวจความสนใจ ความถนัดทางการเกษตรสาขาต่าง ๆ
2. เพื่อให้มีความรู้พื้นฐาน และทักษะเบื้องต้นทางการเกษตร
3. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดและตัดสินใจ ดำเนินงานอย่างมีเหตุผล
4. เพื่อส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการจัดการผลิตรายการต่าง ๆ ทางเกษตร จนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือ หารายได้ในระหว่างการศึกษา
5. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำงานร่วมกัน ฝึกการเป็นผู้นำ และให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง

กิจกรรม นักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมเกษตรกรรมในภาคแห่งประเทศไทย เนื้อหาวิชา แบ่งออกเป็น 2 หน่วย คือ หน่วยทักษะการเกษตร และหน่วยโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตร นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ยังได้ประกาศใช้วิชาอาชีพเพิ่มเติม หรือวิชาอาชีพท้องถิ่น ให้โรงเรียนเลือกสอนตามความเหมาะสมกับท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกหรือเรียนรู้ทางวิชาอาชีพจากแหล่งวิทยาการ หรือสถานประกอบการอิสระ ตลอดจนฝึกหัดกับครอบครัวอีกด้วย (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2523:213)

การศึกษาเกษตรในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิชาเกษตรกรรมในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ วิชาพื้นฐานสาขาวิชาอาชีพเกษตรกรรม และวิชาอาชีพเกษตรกรรม

วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพเกษตรกรรมเป็นสาขาหนึ่งกลุ่มวิชาอาชีพ ซึ่งนักเรียนทุกคนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องเลือกเรียน 1 สาขา จำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ การเรียนวิชาพื้นฐานอาชีพ มีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับเลือกวิชาอาชีพ จากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักของวิชาอาชีพ พอที่จะนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิต (กรมวิชาการ, 2533:283)

วิชาอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ รายวิชาในหมวดวิชาเกษตรกรรมตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ยกเว้น วิชาแกนวิชาชีพ ซึ่งตรงกับรายวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ซึ่งเป็นวิชาอาชีพที่สอดคล้องกับท้องถิ่น และวิชาเกษตรกรรมหลักสูตรอื่นในระดับเดียวกันที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ใช้ได้ (กรมวิชาการ, 2533:11)

2.5 ปัญหาการจัดการศึกษาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดการศึกษาเกษตรกรรมเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่อาจตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศได้ ซึ่งก่าจัด เกติยมจันทร (2511:89) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาเกษตรมีข้อบกพร่องหลายประการ คือ

1. ปรัชญา และนโยบายในการจัดการศึกษาด้านเกษตรกรรมไม่ชัดเจน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเรียนการสอนคลุมเครือไปด้วย เช่น โรงเรียนไม่แน่ใจว่าจะผลิตนักเรียนออก ไปเพื่อรับราชการหรือออกไปเป็นเกษตรกร สาเหตุของความคลุมเครือ

ในปรัชญา และนโยบายจึงทำให้สถานศึกษามุ่งสอนทั้งวิชาสามัญ และวิชาการเกษตร จึงผลิตคนระดับกึ่งฝีมือที่ไม่มีคุณภาพพอ

2. การสอนวิชาเกษตรไม่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงในสังคม ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งมีเนื้อที่จำกัด ฉะนั้นการฝึกภาคปฏิบัติจึงไม่อาจทำให้สมจริงได้ ทำให้นักเรียนไม่สามารถออกไปแก้ปัญหาได้ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองไม่กล้าลงทุน เพื่อประกอบอาชีพจึงคอยแต่จะรับราชการ

3. ประชาชนขาดความเชื่อถือในด้านคุณภาพของโรงเรียน จึงไม่นิยมให้เรียนทางด้านวิชาชีพ

นอกจากนี้ พิทยา ขวัญทอง (2529:11-16) กล่าวว่า การสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยม ศึกษา ก็ยังมีปัญหายู่มาก ซึ่งสามารถประเมินและแยกเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับนโยบาย
2. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร
3. ปัญหาเกี่ยวกับองค์ประกอบในการจัดการ
4. ปัญหาเกี่ยวกับขวัญและทัศนคติ

1. ปัญหาเกี่ยวกับนโยบาย เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอดีต ยังไม่มีการระบุเอาไว้อย่างชัดเจนเลย ปัญหาด้านนโยบายนี้ ผู้รับผิดชอบมักขาดความเข้าใจ ความสนใจ และความจริงจัง นโยบายมักได้รับความสำคัญไม่เท่าเทียมกัน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งบริหารระดับสูง

2. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษา เกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีหลายระดับ แยกออกกล่าวได้ดังนี้

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียนกับการสอนวิชาเกษตร ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากที่สุดที่จะสนับสนุนหรือให้งานเกษตรในโรงเรียนเจริญก้าวหน้าต่อไปผู้บริหารส่วนมากยังขาดความเข้าใจในหลักการและปรัชญาการศึกษาเกษตรกรรม เป้าหมายจุดเน้นของการศึกษาเกษตร ในที่จะส่งเสริมและสนับสนุนงาน ตามนโยบายของรัฐออกมาเป็นแผนปฏิบัติการโรงเรียน ความเข้าใจของผู้บริหารในระดับโรงเรียน มักมีสาเหตุพื้นฐานในลักษณะ ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้มีพื้นฐานทางการเกษตร

มาก่อนและมักจะเป็นบุคคลที่มาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานทางอาชีพนอกการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งทางด้านการเกษตรไม่ให้ความสำคัญ และมักจะมองข้ามไป

2.1.2 ผู้บริหารมักเข้าใจว่าชั่วโมงวิชาเกษตร คือ ชั่วโมงระดมแรงงานของเด็ก ไปปรับถนน ปรับสนาม คายหญ้า หรือทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน หรือเป็นเพียงปลูกต้นไม้ เพื่อประดับอาคารสถานที่เท่านั้น ความจริงผู้ที่ศึกษามาทางด้านศึกษาศาสตร์เกษตร จะไม่คิดเลยว่าการเกษตร คือการเกณฑ์แรงงานเด็ก ผู้บริหารที่เข้าใจเช่นนี้มักจะสั่งงานให้ครูเกษตรทำงานในลักษณะดังกล่าวจึงทำให้ครูเกษตรอึดอัดใจมาก และเกิดปัญหาความขัดแย้งกันได้

2.1.3 ผู้บริหารมักเข้าใจว่าการให้เด็กปฏิบัติงานภาคปฏิบัติการเกษตร ซึ่งอยู่กลางแจ้ง และเหงื่อไหลไคลย้อยนั้นไม่เป็นผลดีต่อการเรียนการสอนวิชาการ และอาจจะขัดกับความรู้สึก และความต้องการ ของผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องการให้เด็กมาเรียนหนังสือก็ได้ ผู้บริหารมีความคิดเช่นนั้น บางคนถึงกับเอาเวลาสอนวิชาเกษตรไปเพิ่มวิชาสามัญอื่น ๆ โดยผลงานก็มีหรือแม้แต่จะดูจากการเปลี่ยนอัตราเวลาเรียนวิชาเกษตรจากสัปดาห์ 2 ชั่วโมง มาเป็นสัปดาห์ 1.5 ชั่วโมง ก็เป็นการลดความสำคัญของการสอนวิชานี้ลงไปซึ่งพบในระยะปี 2571 เป็นต้น

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาเกษตรกรรม ถึงแม้ว่าจะจัดให้มีการบรรจุบุคลากรทางการเกษตรเข้าทำการสอนในจำนวนมากพอสมควรแล้วก็ตาม แต่ยังคงขาดบุคลากรทางการสอนเกษตรเป็นจำนวนมาก จึงก่อให้เกิดปัญหาทางด้านบุคลากรดังนี้

2.2.1 โรงเรียนยังต้องบรรจุครูที่ไม่ได้รับการศึกษาทางเกษตร มาเข้าทำการสอนวิชาเกษตร เพราะโรงเรียนยังไม่ได้จัดสรรอัตราค่าจ้างสำหรับครูเกษตร หรือมีตำแหน่งแต่ไม่มีครูที่มีคุณสมบัติทางด้านการเกษตรเข้ารับการบรรจุ ครูเกษตรที่จะทำการสอนวิชาเกษตรควรเป็นบุคคลที่ได้รับการฝึกอบรมมาเพื่อเป็นครูเกษตรเท่านั้นจึงจะเหมาะสม เพราะอาชีพทางการเกษตรไม่เหมือนกับการสอนวิชาสามัญอื่น ๆ ครูจะต้องออกปฏิบัติงานสนามร่วมกับเด็กในภาคปฏิบัติ และครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติเป็นอย่างดีพอสมควร ไม่ใช่ใครก็ทำการสอนวิชาเกษตรได้อย่างน้อยที่สุดผู้ที่ทำการสอนวิชาเกษตร ก็ควรมีความคิดเป็นเจตคติที่ดีต่อวิชานั้น ๆ

2.2.2 การบรรจุครูเกษตรควรบรรจุผู้ที่ได้รับการศึกษาเกษตร การศึกษาศาสตร์เกษตร (agricultural education) มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น ไม่รู้จักการ

วางแผนการปฏิบัติงานในรอบปี การวางแผนโครงการหลักและวิธีการสอนที่ถูกต้อง การนิเทศโครงการที่บ้านนักเรียน การเขียนรายงาน การจัดบันทึกตลอดจนการวัดผลที่ถูกต้อง

2.2.3 การอบรมเพื่อให้ครูเกษตรได้เพิ่มพูนวิทยาการความรู้ใหม่ ๆ ทางเกษตรมีน้อยมาก เพราะขาดงบประมาณ จะมีการอบรมเฉพาะที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีโครงการบางโครงการเท่านั้น ครูที่ไม่ได้อยู่ในโครงการไม่มีโอกาสเข้ารับการอบรมจึงขาดโอกาสที่จะได้รับข่าวสารและนวัตกรรมทางการสอนเกษตรใหม่ ๆ

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร ปัญหานี้นับว่ามีความสำคัญมากเพราะผลการเรียนของนักเรียนคือสิ่งชี้้นำให้ทราบว่าผลการเรียนการสอนวิชานี้เป็นอย่างไร ซึ่งสามารถจะสรุปปัญหาได้ ดังนี้

2.3.1 นักเรียนที่เลือกเรียนโปรแกรมเกษตร ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาเกษตรของกรมอาชีวศึกษาได้น้อยมาก ในปีการศึกษา 2520 ได้ทดลองเปิดรับเข้าเรียนโดยใช้เวลาเรียนเพียงปีครึ่งเข้าศึกษาต่อในระดับ ปวช. (ม.ศ. 6) แต่โควตาที่โรงเรียนหรือวิทยาลัยเกษตรกรรมจะรับได้นั้นมีน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในด้านนี้ ทำให้ผู้เรียนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขาดความหวัง ที่จะก้าวหน้าทางการศึกษาเกษตรในระดับที่สูงขึ้นไปสำหรับนักเรียนไทย สายวิชาต่าง ๆ ยังมีอีกมากแต่ผู้เรียนทางด้านเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่มีสถาบันการศึกษาเกษตรในระดับที่สูงขึ้นไปอีก เราต้องยอมรับความจริงในด้านค่านิยมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปสำหรับนักเรียนไทยสายวิชาต่าง ๆ ยังมีอีกมาก แต่ผู้เรียนทางด้านเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่มีสถาบันการศึกษาเกษตรของกรมกองโคให้มีความหวังทางด้านนี้มากนัก

2.3.2 การประกอบอาชีพ นักเรียนที่จบ ม.ศ. 3 หรือ ม.ศ. 5 ที่เลือกเรียนด้านเกษตรเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วที่จะไปประกอบอาชีพทางเกษตรมีน้อยมาก ขณะนี้กำลังหาข้อมูลอยู่ว่าเป็นเพราะเหตุใด โดยเฉพาะนักเรียนในโรงเรียน ค.บ.ส. และ ค.บ.ค. ซึ่งเรียนวิชาเกษตร เข้มมากขึ้นในระดับอาชีวศึกษาเกษตร

2.3.3 ความรู้ความสามารถทางการเกษตร นักเรียนที่เรียนเกษตรส่วนมากยังขาดความเชื่อมั่นตนเองในงานเกษตรอยู่มาก อาจจะเป็นเพราะหลักสูตร วิธีการสอนของครูไม่เน้นการปฏิบัติให้มากขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน จำนวนนักเรียนต่อครูมีมากเกินไปเป็นต้น และ

ที่สำคัญที่สุดคือ นักเรียนที่สมัครเรียนเกษตรนั้น สมัครเรียนเกษตรด้วยใจรัก มีความสนใจงานเกษตรจริงหรือเปล่า หรือเรียนเพียงให้ได้คะแนนทดสอบได้ก็พอ

3. ปัญหาองค์ประกอบในการจัดการ เป็นปัญหาที่มีความสำคัญและเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานการสอนวิชาเกษตรซึ่งจะแยกแยะปัญหาได้ดังนี้

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการขาดพื้นที่ทำการเกษตร เป็นปัญหาทั้งโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนเปิดใหม่ โรงเรียนบางแห่งมีพื้นที่น้อยต้องใช้ปลูกสร้างอาคารเรียนอาคารประกอบจนหมดที่เหลือก็ใช้เป็นสนาม โรงเรียนไม่มีที่ดินพอที่จะให้เป็นสถานที่เพื่อใช้ฝึกงาน ปฏิบัติทางการเกษตร เช่นทำแปลงสาธิต แปลงปลูกพืช สร้างเรือนเพาะชำ อาคารเรียนเกษตร โดยเฉพาะโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาเกษตรมักจะไม่ได้ปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตรได้ เพราะขาดเงินค่าใช้จ่ายเป็นค่าบุกเบิก ซึ่งเป็นปัญหาอีกประการหนึ่งที่สำคัญ

3.2 ปัญหาเรื่องน้ำที่จะให้เพื่อการเกษตร ขาดแหล่งน้ำแม้แต่ น้ำบ่อหรือสระเก็บน้ำก็ไม่มี โดยเฉพาะแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้การปลูกพืชทำได้เฉพาะฤดูฝน และถ้าฝนแล้งพืชที่ปลูกไว้ก็จะเสียหาย

3.3 ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะใช้ทำการเกษตร

3.4 ขาดสถานเพาะชำ

3.5 ขาดแคลนอาคารเรียนเกษตร

3.6 ปัญหาการขาดตำราเรียน คู่มือครู อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ เนื่องจากการสอนวิชาเกษตรยังไม่มีหลักสูตรที่ชัดเจนมีผู้ผลิตตำราออกมาน้อย และไม่แพร่หลาย หน่วยศึกษานิเทศก์พยายามทำคู่มือ เอกสารประกอบการเรียนอยู่บ้าง แต่ก็ยังน้อยมาก เพราะการเรียนการสอน วิชาเกษตรยังไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร

3.7 โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนการสอนเกษตรน้อยทำให้การจัดการเรียน การสอนดำเนินไปไม่ได้ตามต้องการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีงบประมาณต่ำใช้จ่ายค่าสอนวิชาเกษตร เงินบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณค่าวัสดุอุปกรณ์มักจะถูกนำไปใช้ทางด้านอื่น ๆ หมด

3.8 นักเรียนไม่มีทุนในการจัดทำโปรแกรมการผลิตทางการเกษตรตามที่ได้เล่าเรียนมาเพราะไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และทางโรงเรียนไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนให้ได้ในต่างประเทศเช่น สหรัฐอเมริกา นักเรียนสามารถกู้ยืมเงินจากธนาคารมาทำทุนได้โดยมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ปกครองเป็นผู้กำกับดูแล และมีครูเกษตรเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ

3.9 ครูเกษตรไม่มียานพาหนะไปตรวจเยี่ยมนักเรียน ซึ่งครูจะต้องเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่ทำการเกษตรที่บ้าน ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของการสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งจัดเป็นการสอนแบบโครงการเกษตรตามแบบการนิเทศ โดยนักเรียนจัดทำโครงการเกษตรที่บ้าน และครูจะต้องไปตรวจเยี่ยมให้คำแนะนำและแก้ปัญหาต่าง ๆ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือบ้านของนักเรียนอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนมาก โอกาสที่ครูจะไปตรวจเยี่ยมย่อมเป็นไปได้ยาก หรือไม่สะดวกถ้าครูขาดยานพาหนะทำให้ขาดการติดต่อ และการติดตามผลจากนักเรียน

3.10 ปัญหาครูเกษตรทำการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติโดยปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์บนกระดานดำเป็นส่วนใหญ่ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดมาจากหลายสาเหตุ เป็นต้นว่า นักเรียนมีจำนวนมากเกินไป ขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ดินทำการเกษตร ครูอาจขาดความรู้ ความสามารถ ความชำนาญงานขั้นปฏิบัติบางเรื่อง การสอนภาคปฏิบัติเป็นการยุ่งยากจนเกินไป ดูแลไม่ทั่วถึงและรบกวนการเรียนวิชาอื่น ครูจึงใช้วิธีการง่าย ๆ โดยสอนในห้องเรียนเสีย ปัญหาที่ต้องแก้ที่ตัวครู และการบริหารด้านบุคลากร

3.11 ปัญหาผู้ปกครองและชุมชนไม่สนับสนุนให้บุตรหลานของตนเรียนเกษตรในสภาพปัจจุบันเจตคติของผู้เข้ารับการศึกษาที่จะเรียนเพื่อทิ้งถิ่นกำเนิดของตน ไปทำงานในสภาพที่ดีกว่าในห้องไร่ห้องนา คนที่เรียนหนังสือและมีความรู้ มักจะเข้ามาอยู่ในตัวเมืองที่มีความสะดวก สมายและการบริหารทางสังคมที่ดีกว่า ส่วนมากคนที่ทำการผลิตทางการเกษตรในชนบทคือ ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ หรือเรียนน้อยเพียงภาคบังคับเท่านั้น ผู้ปกครองไม่อยากจะลูกหลานของตนเรียนทางการเกษตร ซึ่งต้องลำบากเช่นตน ต้องทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำ รายได้น้อยจนถูกเอารัดเอาเปรียบ โครงสร้างนี้เป็นปัญหาระดับชาติซึ่งต้องใช้เวลาอันนานที่จะแก้ไขได้สำเร็จ เพราะมีองค์ประกอบอีกมากมาย ดังให้การเขียนการผสมเกสรพืชไม่ได้ให้ทำการผสมจริงซึ่งไม่ได้ทำด้วยใจรักเด็กทำเพื่อเอาคะแนน ครูสอนตามหน้าที่การสร้างสรรคงานให้ก้าวหน้าก็ไม่เกิดขึ้น

4. ปัญหาเกี่ยวกับขวัญและเจตคติ ปัญหานี้เกิดขึ้นกับครูผู้สอนทำให้เกิดปัญหา การเรียนการสอน ไม่ได้ทำด้วยใจสมัคร และความสนใจ ความตั้งใจ และความจริงจังในงานเกษตร เพราะลักษณะของงานเกษตรเป็นงานที่ต้องอยู่กลางแจ้ง กลางฝน เป็นอาชีพที่จะต้องต่ำต้อย ในรายได้

และฐานะทางสังคม บางคนก็ถูกเหยียดหยาม เพราะเป็นงานที่ใช้แรงกาย ซึ่งบางครั้งครูก็มีเจตคติที่ไม่ลึกซึ้งถึงปรัชญาของวิชานี้ ทำให้เกิดการเรียนการสอนอย่างฉาบฉวย ขาดความก้าวหน้าไม่สามารถนำหลักวิชาการเข้าไปสู่ความสำนึกของผู้ที่เกี่ยวข้องได้ ทำให้เจตนารมณ์ของการเรียนการสอนวิชานี้ไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งเป็นปัญหาที่ใหญ่มาก ปัญหาเกี่ยวกับขวัญและเจตคติของครูเกษตรมีดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหาครูเกษตรขาดความรักในอาชีพครูเกษตรอย่างแท้จริง ไม่อุทิศตนให้แก่งานการสอนเกษตร ทั้งร่างกายและจิตใจ เพราะในการสอนเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นครูเกษตรต้องรับผิดชอบงานหนักพอสมควร และถ้าทำงานอย่างจริงจังแล้ว ก็เป็นงานหนักกว่าครูคนอื่น ๆ ในระดับโรงเรียนเดียวกัน เพราะงานเกษตรเป็นงานที่อยู่ในห้องเรียน และนอกห้องเรียนเป็นงานที่อยู่กับสิ่งที่มีชีวิตที่จะต้องดูแลเอาใจใส่ตลอดเวลา ครูเกษตรบางคนก็ไม่มีภาระโรงเป็นผู้ช่วยต้องเป็นธุระดำเนินการเอาใจใส่เองตลอดเวลา ซึ่งรวมทั้งวันหยุดหรือปิดภาคเรียน จึงเป็นเหตุให้ครูเกษตรมีการโอน และการลาออกไปเพื่อทำงานในสายงานเกษตรโดยตรง ได้รับสวัสดิการและความสะดวกสบายที่ดีกว่า

4.2 ปัญหาค่าตอบแทนความดีความชอบที่ครูเกษตรควรจะได้รับแต่ก็ยังไม่ได้ คือครูเกษตรต้องรับภาระหน้าที่อย่างหนึ่งก็คือ การออกไปตรวจเยี่ยมโครงการเกษตรของนักเรียนที่บ้านนอกเวลาราชการรวมทั้งวันหยุด ไม่สามารถที่จะเบิกเงินค่าตอบแทนได้ทำให้การปฏิบัติงานด้านนี้ลดหย่อนลงไปและทางโรงเรียนก็ไม่สามารถที่จะเบิกเงินก้อนนี้ให้ได้ตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบเป็นพิเศษ ให้งานเกษตรเป็นงานภาระหนักเหนือต้องคลุกคลีกับสิ่งที่มีชีวิตทั้งพืช และสัตว์ต้องมีใจรักและเสียสละอย่างมาก ผลผลิตจึงจะงอกเงยขึ้นมาถ้าหากละเลยงานเกษตรทั้งในและนอกโรงเรียนก็จะล้มเหลว

4.3 ปัญหาการศึกษาต่อหรือการฝึกอบรม โอกาสที่ครูเกษตรจะได้ศึกษาต่อมีน้อย เพราะโควตาแต่ละตัวมีจำนวนจำกัด เช่น ในปี 2520 มีโควตาศึกษาต่อระดับปริญญาตรีเพียง 10 คนเท่านั้น และเป็นเช่นนี้มาทุกปี ซึ่งอัตราส่วนไม่สมมูลย์กับจำนวนครูเกษตรที่ต้องการศึกษาต่อ นอกจากนั้นการประชุมอบรมสัมมนาอื่นๆ ก็มีน้อยทำให้ครูเกษตรขาดโอกาสที่จะเพิ่มพูนความรู้วิทยาการใหม่ ๆ ฉะนั้นจากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นข้อที่น่าที่จะพิจารณาว่าปัญหาเหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่เป็นผลที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเกษตร ไม่เป็นไปตามหลักการ และ

จุดประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ผู้วิจัยมองเห็นและเลือกวิเคราะห์วิจัยในจุดนี้ต่อไป

2.6 การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมศักดิ์ วงศ์รัตน์ (2529:101) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนวิชาพื้นฐานอาชีพเกษตรกรรมโดยศึกษาจาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของวิชาเกษตรว่า เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ช่วยเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็นมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความอดทนทั้งทางกายและจิตใจ

วันเพ็ญ จิรพงศ์พิทักษ์ (2527:36) ศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร กลุ่มโรงเรียนที่ 5 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาอาชีพเกษตรว่าเนื้อหาวิชาอาชีพเกษตรที่เรียนอยู่ในปัจจุบันมีเนื้อหาพอดีแล้วทั้งปริมาณและคุณภาพ และส่วนใหญ่ต้องการทักษะเกี่ยวกับพืช รองลงมาเป็นทักษะเกี่ยวกับสัตว์ ทักษะเกี่ยวกับ ช่างเกษตร และทักษะเกี่ยวกับดินและปุ๋ย ตามลำดับ นักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งให้ความเห็นว่าวิชาอาชีพเกษตรที่เรียนมานั้น ไม่แน่ใจว่าจะสามารถนำไปประกอบอาชีพเกษตรได้ และให้สาเหตุในการเลือกเรียนวิชาชีพเกษตรว่า เป็นเพราะว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

พนิท เข้มทอง (2528 : 32-37) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพ เฉพาะนักศึกษาที่ออกฝึกสอน ในช่วงปีการศึกษา 2526-2527 และปีการศึกษา 2527-2528 จำนวนทั้งสิ้น 93 คน ผลการวิจัยพบว่านิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพในด้านวิชาการ โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย มีความจำเป็นมาก ในขณะที่สภาพที่เป็นจริงที่นิสิตได้ปฏิบัติหรือมีความรู้ความเข้าใจมีค่าต่ำกว่าความคิดเห็นอยู่มาก นิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นว่าคุณมีความรู้ความเข้าใจ หรือได้ปฏิบัติมาก แต่สภาพที่เป็นจริงตนเองกลับไม่รู้หรือไม่เข้าใจหรือปฏิบัติโดยได้แค่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมุ่งหมายในแผนการศึกษาแห่งชาติ ความสามารถในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเฝ้าหาเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ การใช้ห้องสมุดและแหล่งวิชาการและการศึกษาเพิ่มเติมในวิชาที่สอนอยู่เสมอ ส่วนสมรรถภาพด้านการถ่ายทอดความรู้พบว่าความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนต่อสมรรถภาพต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้มีค่าสูงเมื่อเทียบกับสภาพที่เป็นจริง แต่มีความแตกต่างกันไม่มากนัก และมีความเห็นว่าตนเองควรมีความรู้ความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าใจหรือปฏิบัติมากได้แก่ ความสามารถ และทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียนความสามารถ และทักษะในการสอนอภิปราย ความสามารถและทักษะในการสอนให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาและความสามารถและทักษะในการสอน ของนิสิตฝึกสอนและการจัดห้องเรียน การตัดสินใจในการสอน และการประเมินผลการสอน พบว่าค่าเฉลี่ยที่แสดงออกถึงความคิดเห็น ของนิสิตฝึกสอนต่อสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ มีค่าสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง เนื่องจากมีโอกาสได้ทดลองฝึกปฏิบัติ และประสบการณ์จำกัด และยังพบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอนหลาย ๆ แห่ง ไม่ได้ให้คำปรึกษา หรือข้อแนะนำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่นิสิตฝึกสอนประสบ แต่ปล่อยให้นิสิตฝึกสอนใช้ความสามารถแก้ปัญหาความล้าหลัง โดยถือว่าการที่นิสิตฝึกสอนมานั้น เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของตน ดังนั้นในความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอน สมรรถภาพบางประการดังกล่าวในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการสอน จึงยังคงเป็นปัญหาของนิสิตฝึกสอน

ศุภกร โสภณวสุ (2528:39-49) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพศึกษาศาสตร์เกษตรของครูอาจารย์ วิทยาเขตเกษตร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โดยทำการศึกษาเฉพาะครู-อาจารย์เกษตรที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านการศึกษา หรือไม่เคยได้รับการอบรมทางด้านอาชีพศึกษาศาสตร์มาก่อน และประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี และมากกว่า 3 ปี ปัจจุบันทำการสอนในวิทยาเขตเกษตร 10 แห่ง จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า ครู- อาจารย์เกษตรทั้ง 2 กลุ่ม มีการปฏิบัติการจัดเลือกเนื้อหาวิชามากที่สุด รองลงมาคือการพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ และความต้องการของผู้เรียน การจัดเลือกวัสดุอุปกรณ์การสอน การเรียนวัตถุประสงค์ทั่วไปของวิชาที่สอน การทำแผนการสอนระยะยาว การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการทำเอกสารประกอบการสอนตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ส่วนที่มีการปฏิบัติน้อย คือ การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนแต่ละหน่วย และเรื่องที่ปฏิบัติน้อยมากหรือไม่ปฏิบัติเลย คือการทบทวนที่กการสอนประจำวัน

สรุปได้ว่า ไม่ว่าประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปีและมากกว่า 3 ปี ที่มีการฝึกอบรมวิชาชีพศึกษาศาสตร์ในด้านความต้องการเนื้อหาและลักษณะทั่ว ๆ ไปในการจัดการฝึกอบรม มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู-อาจารย์ เกษตรน้อยมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดนนทบุรีและปทุมธานี โดยทำการศึกษาในกลุ่ม ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรทั้งหมดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 39 โรงเรียน และมีจำนวนครูเกษตรทั้งหมด 50 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือก

การวิจัยครั้งนี้ในจังหวัดปทุมธานี มีจำนวนประชากรน้อยจึงใช้ประชากรที่มีอยู่ทั้งหมดในการวิจัย ส่วนในจังหวัดนนทบุรี ได้ทำการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องความต้องการ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี ลักษณะแบบสอบถามที่ใช้มี 2 แบบ คือแบบสอบถามชนิดปลายปิด และชนิดปลายเปิด

3.3.2 วิธีการสร้างและลักษณะแบบสอบถาม

(1) ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะพื้นฐานและข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับสำนักงานสามัญศึกษาในจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี ได้แก่จำนวน ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตร จำนวนโรงเรียนสอบถามลักษณะทั่วไปในการสอนวิชาเกษตร จากศึกษานิเทศก์จังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี ศึกษารายงานการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(2) นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามโดยการศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย

(3) จากนั้นได้มีการประชุมหาแบบสอบถามของผู้ทำการวิจัยแต่ละคนที่ทำการวิจัยเรื่องนี้มารวมกัน แล้วจึงสร้างแบบสอบถาม มาตรฐานเดียวกัน ให้ผู้วิจัยนำไปใช้แต่ละจังหวัดที่ทำการวิจัยอยู่

ลักษณะแบบสอบถามได้กำหนดเนื้อหา ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. เป็นการสำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
3. เป็นการสอบถามถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
4. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร
5. เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไปของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร

3.3.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม

แบบสอบถามปัญหาพิเศษหลังจากผ่านการแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2 ท่าน คือ นายวิทยา สิริอนุวัฒน์ และนายปัญญา พึ่งกริม และ อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย 2 ท่าน คือ นายปรีชา ดีทอง และ นางสาวสวีย์พร สุวรรณณิสวัสดิ์ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.4 วิธีการส่งแบบสอบถามและรับคืน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดย

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือราชการจาก คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความอนุเคราะห์ต่อผู้อำนวยการสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานีในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่างๆ
2. หลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วโรงเรียนได้ส่งแบบสอบถามกลับไปที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เพื่อเก็บรวบรวมให้ได้ครบตามจำนวน และได้ส่งกลับคืน คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อดำเนินการท้าววิจัยต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ จำนวน 52 คนแล้วดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่
2. นำข้อมูลมาคิดหาค่าร้อยละ จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

X = จำนวนผู้ตอบในแต่ละตัวเลือก

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4.2 ผลการวิจัย

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถามวิชาเกษตรของ จังหวัด ปทุมธานี และนนทบุรี จำนวน 17 คนและ 14 คน ตามลำดับ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.47 ในจังหวัดปทุมธานี และร้อยละ 57.14 ในจังหวัด นนทบุรี มีอายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 31-40 ปีเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 17.65 และ 21.43 ในจังหวัด ปทุมธานี และนนทบุรีตามลำดับ

ส่วนการนับถือศาสนา พบว่าทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 100 เท่ากัน สถานภาพการสมรสส่วนใหญ่จะสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 76.47 ในจังหวัดปทุมธานี และ 71.43 ในจังหวัดนนทบุรี อายุราชการของครูในจังหวัดปทุมธานีส่วนมากอยู่ระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.82 ส่วนในจังหวัดนนทบุรี อายุราชการของครูส่วนมากอยู่ระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.00 และ 78.57 ระดับการศึกษาของครู อาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ทั้งสองจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 78.57 ในจังหวัดนนทบุรี และ 58.82 ในจังหวัด ปทุมธานี สาขาวิชาที่จบส่วนใหญ่จะเป็นสาขาเกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ในจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นนทบุรี และ 29.41 ในจังหวัดปทุมธานี (ดูรายละเอียด ตารางที่ 1.1) ตำแหน่งในปัจจุบัน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ อาจารย์ 2 คิดเป็นร้อยละ 82.35 ในจังหวัดปทุมธานี และร้อยละ 85.71 ในจังหวัดนนทบุรี ประสิทธิภาพด้านการสอนวิชาเกษตร ในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.94 ในจังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.71 หน้าที่อื่นนอกเหนือการสอนส่วนมากจะเป็นครูประจำชั้น รองลงมาจะเป็น หัวหน้าหมวดการงาน การสอนของครู-อาจารย์จะสอนซ้ำรายวิชาเดิมเหมือนกันทั้งสอนจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 100 การสอนของครู-อาจารย์ในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่ไม่ได้สอนวิชาอื่น ส่วนในจังหวัดนนทบุรีได้มีการสอนวิชาอื่นด้วย สาเหตุที่ต้องสอนวิชาอื่นด้วยเพราะ จำนวนครู ที่สอนวิชาอื่นไม่พอในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยแล้วจะทำการสอนเท่ากัน คือ ส่วนใหญ่จะสอน สัปดาห์ละ 10-20 คาบ คิดเป็นร้อยละ 88.23 และ 85.71 ในจังหวัดปทุมธานี และ นนทบุรี ภาคเรียนที่สอนมากที่สุดในจังหวัดปทุมธานีอยู่ระหว่าง 16-20 คาบ คิดเป็นร้อยละ 64.70 ในจังหวัดนนทบุรีอยู่ระหว่าง 21-25 คาบ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนภาคเรียนที่ต้องสอน น้อยที่สุดอยู่ระหว่าง 10-15 คาบ และ 16-20 คาบ คิดเป็นร้อยละ 47.05 และ 50.00 ในจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี ตามลำดับ การได้รับการฝึกอบรมด้านการสอนส่วนใหญ่เคย ได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 76.47 ในจังหวัดปทุมธานี และ 78.57 ในจังหวัดนนทบุรี เรื่องที่ได้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ ได้แก่ การเขียนแผนการสอน การได้รับการอบรมด้านการ เกษตรส่วนใหญ่ เคยได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 82.35 และ 85.71 ใน จังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี เรื่องที่ได้รับการอบรมส่วนมากจะเป็นเรื่องการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป การขยายพันธุ์พืช ระยะเวลาการเข้าอบรมครั้งสุดท้ายมีระยะเวลา 1 ปี เป็นส่วนใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี และระยะเวลาไม่ถึงหนึ่งปีในจังหวัดนนทบุรี (ดูรายละเอียดในตารางที่ 1.2)

ตารางที่ 1 สถานภาพของครูผู้สอนวิชาเกษตร

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	13	76.47	8	57.14
หญิง	4	23.53	6	42.86
2. อายุ (ปี)				
20-30	3	17.65	2	14.29
31-40	10	58.82	9	64.29
41-50	3	17.65	3	21.43
51-60	1	5.88	-	-
3. นับถือศาสนา				
พุทธ	17	100	14	100
4. สถานภาพสมรส				
โสด	4	23.53	4	28.57
สมรส	13	76.47	10	71.43
5. อายุราชการ				
1-5 ปี	3	17.65	2	14.29
6-10 ปี	1	5.88	1	7.14
11-15 ปี	2	11.76	7	50
16-20 ปี	10	58.82	3	26.43
21-25 ปี	-	-	1	7.14
25 ปี ขึ้นไป	1	5.88	-	-

ตารางที่ 1.1 ระดับการศึกษาของครู อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร
จ.นนทบุรี

สาขาวิชาเอก ระดับการศึกษา	พืชศาสตร์	สัตว์ศาสตร์	ส่งเสริม การเกษตร	ศึกษาศาสตร์ เกษตร	เกษตร ศาสตร์	สาขาอื่นที่ไม่ใช่ สาขากษตร	รวม	ร้อยละ
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	
อนุปริญญา	-	-	-	-	1	-	1	7.14
ปริญญาตรี	-	-	1	1	6	3	11	78.57
ปริญญาโท	-	-	1	-	-	1	2	14.29
รวม	-	-	2	1	7	4	14	100
ร้อยละ	-	-	14.29	7.14	50.00	28.57	100	100

จ.ปทุมธานี

สาขาวิชาเอก ระดับการศึกษา	พืชศาสตร์	สัตว์ศาสตร์	ส่งเสริม การเกษตร	ศึกษาศาสตร์ เกษตร	เกษตร ศาสตร์	สาขาอื่นที่ไม่ใช่ สาขากษตร	รวม	ร้อยละ
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	
อนุปริญญา	1	-	-	-	1	-	2	11.76
ปริญญาตรี	2	1	1	1	3	2	10	58.82
ปริญญาโท	-	-	1	1	1	2	5	29.41
รวม	3	1	2	2	5	4	17	100
ร้อยละ	17.64	5.88	11.76	11.76	29.41	23.52	100	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1.2 สถานะภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถามวิชาเกษตร

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
1. ตำแหน่งปัจจุบัน				
ครู				
อาจารย์ 1	3	17.64	2	14.29
อาจารย์ 2	14	82.35	12	85.71
อาจารย์ 3				
อื่น ๆ				
2. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร				
1-5 ปี	3	17.64	3	21.43
6-10 ปี	2	11.76	2	14.29
11-15 ปี	3	17.65	5	35.71
16-20 ปี	9	52.94	4	28.57
3. หน้าที่อื่นนอกเหนือการสอน				
ครูประจำชั้น	(12)		(9)	
ทำงานธุรการ	(1)		(1)	
หัวหน้าหมวดการทำงาน	(4)		(6)	
กรรมการบริหารโรงเรียน	(0)		(2)	
งานอาคารสถานที่	(2)		(2)	
งานแผนงาน	(1)		(1)	
ฝ่ายปกครอง	(1)		(3)	
ฝ่ายบริการ	(2)		(2)	

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
ทะเบียนวัดผล	(2)		(2)	
หัวหน้าระดับ	(1)		-	
ผู้ช่วยฝ่ายบริการ	(1)		-	
หัวหน้างานสารสนเทศ	(1)		-	
ประชาสัมพันธ์โรงเรียน	(1)		-	
4. สอนจรรยาวิชาเดิม				
วิชา	17	100	14	100
5. ต้องสอนวิชาอื่นนอกเหนือวิชา เกษตรด้วยนั้นเพราะ				
จำนวนครูสอนวิชาอื่นไม่พอ	(1)		(7)	
มีความสามารถในการสอนวิชานั้นอย่างดี	-		(2)	
โรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรน้อย	-		(2)	
มีครูเกษตรหลายคน	-		-	
สอนแทนเพื่อนติดธุระ	(2)		-	
ไม่ตอบแบบสอบถาม	(14)		(3)	
6. ในรอบ 3 ปี โดยเฉลี่ยสอนสัปดาห์ละ				
10-20 คาบ	15	88.23	12	85.71
21-30 คาบ	2	11.76	2	14.29
6.1 ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด (คาบ)				
1-5	-	-	1	7.14
6-10	1	5.88		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เก็บไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
11-15	-	-	-	-
16-20	11	64.7	5	35.71
21-25	4	23.53	7	50
26-30	-	-	-	-
31-35	1	5.88	1	7.14
6.2 ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด				
ต่ำกว่า 10 คาบ	1	5.88	1	7.14
10-15 คาบ	8	47.05	4	28.57
16-20 คาบ	7	41.17	7	50
21-25 คาบ	1	5.88	2	14.2
7 เคยได้รับการฝึกอบรมด้านการสอน				
ไม่เคย	4	23.53	3	21.43
เคย	13	76.47	11	78.57
สัมมนาวิชาโครงการ	(1)			
การเขียนโครงการ	(1)			
การกำหนดจุดประสงค์รายวิชาเกษตร	(1)			
การเตรียมการสอน	(1)			
การเขียนแผนการสอน	(4)		(5)	
การผลิตสื่อการเรียนการสอน	(1)		(3)	
วิธีการสอน	(1)		-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 () ความถี่
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
ประเมินผลการเรียน	(1)		(1)	
การสอนวิชาการงานและอาชีพ	(1)		(1)	
การให้นักเรียนรักการทำงาน	(1)		(1)	
การอบรมครูผู้นิเทศ	(1)			
หลักสูตรและการสอนวิชาเกษตร	(1)			
หลักการสอนวิชาช่างเกษตร	(1)			
6. เคยได้รับการอบรมด้านการเกษตร				
ไม่เคย	3	17.64	2	14.29
เคย	14	82.35	12	85.71
อบรมหลักสูตรการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด	(2)		-	
การปลูกพืชสวน	(3)		-	
การเลี้ยงสัตว์ทั่วไป	(4)		-	
การเพาะเห็ด	(1)		(2)	
การออกแบบจัดสวน	-		(2)	
การขยายพันธุ์พืช	(1)		(3)	
เกษตรยั่งยืนปลอดภัยอาหาร			(1)	
การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	(2)		(3)	
การใช้ EM เพื่อการเกษตร	-		(1)	
การเพาะกล้วยไม้	-		(1)	
สัมมนาครูเกษตร	(3)		-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 () ความถี่
 ไม่ว่าการณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	กลุ่มแรก		กลุ่มหลัง	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
การผลิตพันธุ์ไม้เพื่อการค้า	(1)	-	-	-
เครื่องยนต์เกษตรขนาดเล็ก	(1)	-	-	-
โรคพืช	(1)	-	-	-
สารอัลฟาโทกซิลในถั่วลิสง	(1)	-	-	-
9. รับการฝึกอบรมครั้งสุดท้าย				
ไม่ถึงหนึ่งปี	2	11.76	4	28.57
1 ปี	5	29.41	3	21.43
2 ปี	3	17.64	3	21.43
3 ปี	-	-	-	-
4 ปี	1	5.88	-	-
5 ปี	1	5.88	2	14.29
เกินกว่า 5 ปี	4	23.52	-	-
ไม่ระบุ	1	5.88	2	14.29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอน ของครูอาจารย์ พบว่า ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ทำการสอนสัปดาห์ละ 15-19 คาบ คิดเป็นร้อยละ 41.18 ในจังหวัด ปทุมธานี และ 50.00 ในจังหวัดนนทบุรี วิชาที่ทำการสอนในจังหวัดปทุมธานี ทางด้านพืช ได้แก่ วิชาการปลูกพืชสมุนไพร รองลงมาได้แก่วิชางานเกษตรพื้นฐาน วิชาทางด้านสัตว์ส่วน มากได้แก่ การเลี้ยงปลาในจืด วิชากิจกรรมส่วนมากได้แก่ ชุมนุม ช.ก.ท. และลูกเสือ เนตรนารี ตามลำดับ ส่วนวิชาอื่น ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์และอาชีพอิสระ ในจังหวัดนนทบุรี วิชาทางพืช ได้แก่ วิชางานเกษตรพื้นฐานรองลงมาได้แก่ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ วิชาทางด้านกิจกรรม เช่นเดียวกับของจังหวัดปทุมธานี ส่วนวิชาอื่น ๆ ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา การสอน ต่อสัปดาห์ของครูส่วนใหญ่เหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 58.82 ในจังหวัดปทุมธานี และ 64.29 ในจังหวัดนนทบุรี สำหรับการคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตร ทั้งสองจังหวัด โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่เปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก คิดเป็นร้อยละ 82.35 และ 62.29 ในจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี ตามลำดับ ความตั้งใจเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจแต่ไม่ มาก คิดเป็นร้อยละ 41.18 ในจังหวัดปทุมธานี และ 57.14 ในจังหวัดนนทบุรี ขนาดของกลุ่ม นักเรียนส่วนใหญ่เหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 47.06 และ 42.86 ในจังหวัดปทุมธานี และ นนทบุรี ตามลำดับ ส่วนในจังหวัดนนทบุรีส่วนใหญ่ กลุ่มค่อนข้างใหญ่อยู่ด้วย คิดเป็นร้อยละ 42.85 การจัดสถานที่ปฏิบัติงานเกษตร ส่วนใหญ่จัดให้มีสถานที่ปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 76.47 ในจังหวัดปทุมธานี และ 71.43 ในจังหวัดนนทบุรี สำหรับห้องเรียนวิชาเกษตรโดย เฉพาะ ไม่มีเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 52.94 ในจังหวัดปทุมธานี และ 64.29 ในจังหวัด นนทบุรี สถานที่ใช้สอนส่วนมากจะใช้ห้องสอนแล้วแต่ว่าห้องไหนว่าง รายวิชาที่จัดพื้นที่ในการ ปฏิบัติงานวิชา ทางด้านพืชในจังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 1 ไร่ เช่น เดียวกับจังหวัดนนทบุรี วิชาทางด้านสัตว์ทั้งสองจังหวัดมีพื้นที่ในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 1 ไร่ วิชาโครงการในจังหวัดนนทบุรีมีพื้นที่ในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 1 ไร่ จังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ 1-3 ไร่ วิชางานเกษตรในจังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่ ในจังหวัดนนทบุรี มีพื้นที่ 1-3 ไร่ การกำหนดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ จัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์ หลักสูตรรองลงมา คือการให้ลงมือภาคปฏิบัติให้มากในจังหวัดปทุมธานี ส่วนในจังหวัดนนทบุรี ส่วนมากใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ การเตรียมการสอนส่วนใหญ่ทำแผนการสอน ล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 64.70 ในจังหวัดปทุมธานี และ 57.14 ในจังหวัดนนทบุรี สื่ออุปกรณ์การค้ำ ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่นิยมใช้สอนมากที่สุด ได้แก่ของจริงเหตุผลในการเลือกใช้สื่อของจริงส่วนใหญ่ ทางภายใน
จังหวัด ปทุมธานี และในจังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานจริงได้ดีที่สุด



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงสภาพการจัดการเรียนการสอน

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
1. ในภาคนี้ ทำการสอนสัปดาห์ละ				
ต่ำกว่า 10 คาบ	1	5.88	-	
10-14 คาบ	4	23.53	4	28.57
15-19 คาบ	7	41.18	7	50
20-24 คาบ	4	23.53	2	14.28
25-29 คาบ	1	5.88	1	7.14
วิชาที่ทำการสอน				
วิชาทางด้านพืช				
งานเกษตรพื้นฐาน	(3)		(11)	
การผลิตพันธุ์ไม้	(3)		(1)	
การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	(2)		(6)	
การปลูกพืชสมุนไพร	(4)		(2)	
การปลูกพืชผักสวนครัว	(3)		(1)	
การปลูกไม้ผลล้มลุก	(1)		-	
การปลูกไม้ตัดดอก	(2)		(2)	
การปลูกพืชผักทั่วไป	(1)		(1)	
การขยายพันธุ์พืช	(1)		-	
การปลูกไม้ตัดไม้กระะ	(1)		(2)	
การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	(1)		(2)	
การผลิตหญ้าสนาม	(1)		-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สมควรเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่า (กรณีใด) ที่มีความถี่ ทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
การเพาะพันธุ์ไม้	-	-	(2)	-
การปลูกไม้ประดับ	(3)	-	(1)	-
วิชาทางด้านสัตว์	-	-	-	-
การเลี้ยงปลาน้ำจืด	(2)	-	-	-
การเลี้ยงไก่เนื้อ	(1)	-	-	-
การเลี้ยงไก่พื้นเมือง	-	-	(1)	-
วิชาทางด้านกิจกรรม	-	-	-	-
ลูกเสือ, เนตรนารี	(5)	-	(13)	-
กิจกรรมอิสระ	(4)	-	(3)	-
ชุมนุม ช.ก.ท.	(8)	-	(10)	-
วิชาอื่น ๆ	-	-	-	-
การถนอมอาหาร	(1)	-	-	-
ดินและปุ๋ย	(1)	-	-	-
ช่างเกษตรเบื้องต้น	(1)	-	-	-
การผสมดินปลูก	(1)	-	(1)	-
วิทยาศาสตร์	(5)	-	(2)	-
พลศึกษา	(1)	-	-	-
แนะแนว	(1)	-	(1)	-
อาชีพอิสระ	(4)	-	-	-
สุขศึกษา	-	-	(2)	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารความลับไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	กลุ่มแรก		กลุ่มหลัง	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
ปฏิบัติงานอาชีพ	(2)		(0)	
2. จำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์				
มากเกินไป	-		1	7.14
ค่อนข้างมาก	6	35.29	3	21.43
เหมาะสมแล้ว	10	58.82	9	64.29
น้อยเกินไป	1	5.88	1	7.14
3. การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตร				
- โรงเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี	-	-	1	7.14
- โรงเรียนกำหนดรายวิชา ที่จะเปิดสอนแล้ว ให้นักเรียนเลือก	14	92.35	9	62.29
- โรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียน ตามความเหมาะสม	2	11.76	4	28.57
- วิชาพื้นฐานเกษตร ม.ต้นบังคับเรียน	1	5.88	-	-
4. ความตั้งใจเรียนของนักเรียน				
ตั้งใจมาก	2	11.76	-	-
ตั้งใจแต่ไม่มาก	7	41.18	8	57.14
ไม่ค่อยตั้งใจ	6	35.29	6	42.86
ไม่ตั้งใจเลย	-	-	-	-
อื่น ๆ ระบุ				
นักเรียนขาดความรับผิดชอบ	2	11.76	-	-
5. ขนาดของกลุ่มนักเรียน				
กลุ่มใหญ่มากเกินไป	6	35.29	1	7.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานวิจัยและเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	กลุ่มสาระการเรียนรู้		จำนวนครู	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
กลุ่มค่อนข้างใหญ่	3	17.64	6	42.85
ขนาดเหมาะสมดีแล้ว	8	47.06	6	42.86
กลุ่มค่อนข้างเล็ก	-	-	1	7.14
6. การจัดสถานที่ปฏิบัติงานเกษตร				
จัด	13	76.47	10	71.43
ไม่จัด (ระบุ)	1	5.88	3	21.43
จัดตามบริเวณทั่วไปของโรงเรียน	3	17.65	1	7.14
7 ห้องเรียนวิชาเกษตร				
มี	8	47.06	5	35.71
ไม่มี	9	52.94	9	64.29
สถานที่ที่ใช้สอน				
ได้ดูอาคารชั่วคราว	(1)		(1)	
ได้ดูอาคารโล่งตั้งโต๊ะเรียน	(1)		-	
รอบ ๆ โรงเรียนโดยทั่วไป	(2)		(2)	
แล้วแต่ห้องไหนว่าง	(4)		(2)	
ห้องเรียนชั่วคราว	-		(2)	
ห้องเรียนปกติ	(1)		(2)	
8. รายวิชาที่ได้จัดพื้นที่หรือสถานที่ปฏิบัติงาน				
รายวิชาทางด้านพืช มีพื้นที่ (ไร่)				
ต่ำกว่า 1	(11)		(17)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
1-3	(5)		(3)	
4-6	(1)		(1)	
มากกว่า 6	(1)		-	
รายวิชาทางด้านสัตว์				
ต่ำกว่า 1 ไร่	(1)		(1)	
1-3 ไร่	(1)		-	
วิชาโครงการ				
ต่ำกว่า 1 ไร่	-		(1)	
1-3 ไร่	(1)		-	
วิชางานเกษตร				
ต่ำกว่า 1 ไร่	(3)		(1)	
1-3 ไร่	(3)		(2)	
9. การกำหนดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน				
1 จัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตร	(12)		(11)	
2. ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ	(2)		(7)	
3. สอนเนื้อหาตามหนังสือเรียน	(2)		(2)	
4. ตามแนวทางของกลุ่มมัธยมศึกษา	(4)		-	
5. ตามสภาพของท้องถิ่น	-		(1)	
6. ลงมือภาคปฏิบัติให้มาก	(8)		-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
() ความถี่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
ตามโครงสร้างหลักสูตรมัธยม	4	-	-	-
10. เตรียมการสอนด้วยวิธี	-	-	-	-
ทำแผนการสอนหน้า	11	64.7	8	-
ทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียน	4	23.53	5	-
ตามแนวทางของกลุ่มที่กำหนดไว้	-	-	1	7.14
จัดเนื้อหาที่เขาไปใช้ประโยชน์ได้	2	11.76	-	-
11 สื่ออุปกรณ์ที่นิยมใช้สอนมากที่สุด	-	-	-	-
ของจริง	(12)	-	(13)	-
วิดีโอ	(2)	-	(2)	-
รูปภาพ	(2)	-	(3)	-
หนังสือพิมพ์, วารสาร	(1)	-	-	-
แผ่นใส	(1)	-	(1)	-
เอกสารประกอบการสอน	(3)	-	-	-
สไลด์	(1)	-	-	-
ตัวอย่างของจริง	(1)	-	-	-
เหตุการณ์เลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ชนิดนี้	-	-	-	-
หาง่าย	(6)	-	(3)	-
ปฏิบัติงานซึ่งได้ดีที่สุด	(5)	-	(7)	-
มีรายละเอียดมาก	(1)	-	(1)	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 3 ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของครู อาจารย์ผู้สอน วิชาเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการปรับปรุงตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 82.35 ในจังหวัดปทุมธานี และร้อยละ 100 ในจังหวัดนนทบุรี เรื่องที่ต้องการความรู้ทักษะทางการเกษตร ความต้องการรับการฝึกอบรมด้านการสอน ส่วนใหญ่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 94.12 ในจังหวัดปทุมธานี และ ร้อยละ 100 ในจังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่ เรื่องที่ต้องการอบรม เช่น การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง ความต้องการอบรมทักษะด้านการเกษตร ส่วนใหญ่ต้องการคิดเป็นร้อยละ 88.23 และ 100 ในจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรีตามลำดับ เรื่องที่ต้องการอบรมส่วนมาก ได้แก่ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และเทคโนโลยีการเกษตร แผนใหม่ ความต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพ ส่วนใหญ่ต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพ ด้านการพูด สำหรับความต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 58.82 ในจังหวัดปทุมธานี และ 57.14 ในจังหวัดนนทบุรี ระดับที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ คือระดับปริญญาโท สาขาพืชสวน รองลงมา คือ สาขาศึกษาศาสตรเกษตร

สำหรับการแก้ปัญหาเรื่องห้องเรียน และสถานที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดห้องเรียนเกษตรโดยเฉพาะในจังหวัดปทุมธานี ในจังหวัดนนทบุรีต้องการให้มีการกำหนดเขตเกษตรให้ชัดเจน สื่อและอุปกรณ์ที่ต้องการมาก ได้แก่ ของจริง และมี วีดีโอ ในจังหวัดปทุมธานี ส่วนจังหวัดนนทบุรีต้องการวีดีโอ เป็นส่วนใหญ่

ความต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนส่วนใหญ่ ต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร และต้องการให้มีการสนับสนุน ด้านงบประมาณ ห้องเรียน และสื่อการสอน สำหรับความต้องการช่วยเหลือ จากศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ ต้องการให้มีการอบรมครูเกษตร รองลงมาคือต้องการสื่อและอุปกรณ์การสอนและมีการรวบรวมปัญหาเพื่อนำไปแก้ไข

*

ตารางที่ 3 ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอน

รายการ	กลุ่มฐานที่ 1		กลุ่มฐานที่ 2	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
1. ต้องการปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน				
ไม่ต้องการ	3	21.42	-	-
ต้องการ	14	82.55	14	100
ความรู้ทักษะด้านการสอน	(8)	-	(11)	-
ความรู้ทักษะทางการเกษตร	(13)	-	(13)	-
พัฒนาด้านบุคลิกลักษณะ	(4)	-	(6)	-
2. ต้องการรับการฝึกอบรมด้านการสอน				
ไม่ต้องการ	(1)	5.88	-	-
ต้องการ	(16)	94.12	(14)	100
เทคนิควิธีการสอน	(9)	-	(11)	-
การวัดและประเมินผลการเรียน	(5)	-	(6)	-
การทำแผนการสอน	(6)	-	(6)	-
การวิเคราะห์หลักสูตร	(5)	-	(4)	-
การใช้และผลิตสื่อการสอน	(12)	-	(12)	-
จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น	-	-	(13)	-
การผลิตชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	(10)	-	(12)	-
3. ต้องการอบรมทักษะด้านการเกษตร				
ไม่ต้องการ	2	11.76	-	-
ต้องการ	15	88.23	14	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
() ความถี่
ไม่ทำการใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	กลุ่มแรก		กลุ่มที่ 2	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
เทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่	(3)		(4)	
การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	(1)		(3)	
วนศาสตร์	(1)		-	
การปลูกไม้ดัดดอก	(1)		(1)	
การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	(4)		(2)	
ความรู้เกษตรในชีวิตประจำวัน	(1)		(2)	
การปลูกและเพาะเห็ดแบบอุตสาหกรรม	(1)		-	
เทคนิคการเพาะพันธุ์ปลาสวยงาม	(1)		(1)	
4. ต้องการปรับปรุงบุคคลิกภาพด้าน				
การพูด	(8)		(8)	
การแต่งกาย	(2)		(4)	
กริยาท่าทาง	(3)		(2)	
มนุษยสัมพันธ์	(3)		(3)	
ความกระตือรือร้น	(7)		(6)	
5. ต้องการศึกษาต่อ				
ไม่ต้องการ	7	41.18	6	42.86
ต้องการ	10	58.82	8	57.14
ระดับ/สาขา				
ปริญญาตรี				
ชีววิทยา	(1)		-	

เอกสารนี้(เป็นเอกสาร)ความถี่ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
การสอนวิทยาศาสตร์	(1)		(1)	
เกษตรกรรมทั่วไป	(1)		(1)	
ปริญญาโท				
พืชสวน	(3)		(1)	
ไม้ดอกไม้ประดับ	(1)		-	
ภูมิทัศน์	(1)		-	
ครุศาสตร์เกษตร	(1)		-	
ปรับปรุงพันธุ์พืช	-		(1)	
ศึกษาศาสตร์เกษตร	(1)		(2)	
พลศึกษา	(1)		-	
บริหารการศึกษา	(1)		-	
การจัดการ	(1)		-	
พันธุศาสตร์	-		(1)	
ปริญญาเอก				
ศึกษาศาสตร์ พลศึกษา	(1)		-	
สิ่งแวดล้อม	(1)		-	
6. การแก้ปัญหาห้องเรียน/สถานที่ปฏิบัติงาน				
กำหนดเขตเกษตรให้ชัดเจน	(3)		(6)	
ปรับปรุงระบบแหล่งน้ำ	(2)		(2)	
จัดให้มีห้องเรียนเกษตร	(5)		(4)	

เอกสารนี้เป็น) กล ความถี่ ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีการโรงช่วยในช่วงปิดภาคเรียน	-		(3)	
ปรับสภาพพื้นดิน	(.1)		(1)	
จัดทำรั้วบริเวณที่ปฏิบัติงานเกษตร	(1)		(1)	
จัดห้องปฏิบัติงาน	(1)		(3)	
7. สื่ออุปกรณ์ที่ต้องการมากที่สุด				
วิดีโอ	(8)		(3)	
ของจริง	(9)		(1)	
สไลด์	(4)		-	
over head	(2)		(1)	
แผ่นภาพ	(2)		-	
แบบจำลองของจริง	(1)		(1)	
เอกสารประกอบการสอน	-		(2)	
8. ต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุน				
ทุกด้านที่เกี่ยวข้อง	(4)		(4)	
ด้านห้องเรียนและสื่อการสอน	(3)		(1)	
กำหนดพื้นที่ที่แน่นอน	(1)		(1)	
สนับสนุนด้านงบประมาณ	(2)		(4)	
ศึกษาดูงานนอกสถานที่	(1)		-	
ขวัญกำลังใจครูผู้สอน	(2)		(2)	

เอกสาร (เป็น) เอกสารที่จำเป็นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จุฬารามราชภัฏ		จ.นนทบุรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. ต้องการช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์				
ให้การอบรมครูเกษตร	(7)		(4)	
รวบรวมปัญหามาแก้ไข	(3)		(1)	
สื่อและอุปกรณ์การสอน			(3)	
แจ้งข่าวสารต่าง ๆ ด้านการเกษตร			(3)	
ส่งเสริมการทำผลงานวิชาการ			(1)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4 ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร พบว่าสาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตร ของนักเรียน จัดลำดับความสำคัญได้ 5 ลำดับ ดังนี้ ในจังหวัดปทุมธานี ลำดับที่ 1 ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ลำดับที่ 2 ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ลำดับที่ 3 การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร และความพร้อมด้านอุปกรณ์ - อาคารสถานที่กับวิธีสอนของครูเกษตร ตามด้วยสภาพของท้องถิ่น ลำดับที่ 4 ความพร้อมของครูผู้สอน ลำดับที่ 5 การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหารในจังหวัดนนทบุรี จัดอันดับความสำคัญ ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร ลำดับที่ 2 ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่ ลำดับที่ 3 ความพร้อมของครูผู้สอน ลำดับที่ 4 ความพร้อมของครูผู้สอน และผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน ลำดับที่ 5 บุคลิกภาพของครูเกษตรปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาส่วนใหญ่ไม่มี คิดเป็นร้อยละ 82.35 ในจังหวัดปทุมธานี และร้อยละ 78.57 ปัญหาการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตรส่วนใหญ่มีปัญหาคือเป็นร้อยละ 58.82 ในจังหวัดปทุมธานี ร้อยละ 57.14 ในจังหวัดนนทบุรี ในจังหวัดปทุมธานี ปัญหาส่วนใหญ่ วัสดุไม่เพียงพอ รองลงมาคือ แหล่งซื้ออยู่ไกลจากโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรีปัญหาส่วนใหญ่วัสดุไม่เพียงพอ และแหล่งซื้ออยู่ไกลโรงเรียนมาก ปัญหาที่พบในการใช้สื่อ และอุปกรณ์ส่วนใหญ่มีสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย รองลงมาคือการมีสื่อแต่มีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนสถานที่สำหรับปฏิบัติงานเกษตร ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องสภาพดินไม่เหมาะสมดินเป็นกรด และขาดแคลนน้ำในการใช้ประโยชน์ รองลงมาคือการไม่มีสถานที่ปฏิบัติงานที่แน่นอน

ตารางที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

1. จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อความสนใจ วิชาเกษตรของนักเรียน จังหวัดปทุมธานี

สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตร	ความถี่/ลำดับที่				
	1	2	3	4	5
1. การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร	3	2	3	-	5
2. ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่	5	5	3	2	2
3. ความพร้อมของครูผู้สอน	4	4	1	3	-
4. วิธีสอนของครูเกษตร	-	3	3	1	-
5. บุคลิกภาพของครูเกษตร	-	1	1	1	3
6. สภาพท้องถิ่น	3	1	3	3	-
7. ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน	-	1	1	3	3
8. นักเรียนรุ่นก่อน ๆ	-	-	-	1	1
9. ความมุ่งหวังในการเรียนของนักเรียน	1	-	2	1	1
10. ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง	1	-	-	1	1
11. ความร่วมมือ และเจตคติของบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน	-	-	-	1	1
รวม	17	17	17	17	17

จัดลำดับความสำคัญสาเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี 5 อันดับ ได้ดังนี้

ลำดับ 1 ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่

ลำดับ 2 ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่

ลำดับ 3 - การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร

- ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่

- วิธีสอนของครูเกษตร

- สภาพท้องถิ่น

ลำดับ 4 ความพร้อมของครูผู้สอน

ลำดับ 5 การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ ที่ท่านคิดว่ามีผลต่อความสนใจ วิชาเกษตร ของนักเรียน จังหวัดนนทบุรี

สาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตร	ความถี่/ลำดับที่				
	1	2	3	4	5
1. การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร	5	2	1	-	1
2. ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่	4	5	2	3	-
3. ความพร้อมของครูผู้สอน	-	-	5	4	1
4. วิธีสอนของครูเกษตร	-	-	1	1	2
5. บุคลิกภาพของครูเกษตร	-	-	-	-	3
6. สภาพท้องถิ่น	2	5	2	2	1
7. ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน	-	1	1	4	2
8. นักเรียนรุ่นก่อน ๆ	1	-	-	-	-
9. ความมุ่งมั่นในการเรียนของนักเรียน	1	1	-	-	2
10. ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง	1	-	1	-	1
11. ความร่วมมือ และเจตคติของบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน	-	-	1	-	1
รวม	14	14	14	14	14

จัดลำดับความสำคัญ ของสาเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อความสนใจ วิชาเกษตรของ
นักเรียน

ลำดับ 1 การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร

ลำดับ 2 ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่

ลำดับ 3 ความพร้อมของครูผู้สอน

ลำดับ 4 - ความพร้อมของครูผู้สอน

- ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน

ลำดับ 5 บุคลิกภาพของครูเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหา				
ไม่มี	14	82.35	11	78.57
มี (ระบุ)	3	17.65	3	21.43
ไม่มีหนังสือ หาเนื้อหายาก	(2)		(2)	
ขาดแคลนวัสดุฝึก			(1)	
3. ปัญหาการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตร				
ไม่มี	7	41.17	6	42.86
มี (ระบุ)	10	58.82	8	57.14
งบประมาณไม่พอ	(1)		(1)	
วัสดุไม่เพียงพอ	(4)		(2)	
แหล่งซื้ออยู่ไกลโรงเรียนมาก	(1)		(2)	
ห้องเก็บวัสดุมีปัญหาจากบุคคล	(1)		(1)	
ภายนอกโรงเรียน				
ไม่ได้รับความร่วมมือจากโรงเรียน	(1)		(2)	
4. ปัญหาที่พบในการใช้สื่อและอุปกรณ์				
- โรงเรียนไม่เคยมีสื่อชนิดนี้มาก่อน	(1)		-	
- มีแต่จำนวนไม่เพียงพอ	(5)		(3)	
- โรงเรียนขาดงบประมาณจัดซื้อ	(2)		(1)	
- มีสื่อและอุปกรณ์แต่ขั้นตอนการเบิกยุ่งยาก	-		(1)	

เอกสารนี้(เป็นเอกสารความถี่)ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย	(11)		(6)	
- วิดีโอ หาเนื้อหาตรงวิชาไม่มี	(1)		-	
- นักเรียนขาดความสนใจ	(1)		-	
- สื่อหมดอายุได้ง่าย เช่น ดอกไม้	-		(1)	
5. ปัญหาสถานที่ปฏิบัติงานเกษตร				
- สภาพดิน, น้ำ ดินเป็นกรด	(5)		(5)	
- ไม่มีที่แน่นอน	(5)		(4)	
- ไม่มีสถานที่ฝึกงานเกษตร	(3)		(2)	
- สถานที่อยู่ไกลจากโรงเรียน	(3)		-	
- การทำลายจากนักเรียน อื่น ๆ	(1)		(1)	
- การคมนาคมไม่สะดวก	(1)		-	
- พื้นที่มีอิฐ มีหินผสมอยู่	-		(2)	
- น้ำท่วมในฤดูฝน	(2)		-	

() ความถี่

จากตารางที่ 5 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการจัดการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรให้มีประสิทธิภาพ พบว่าจำนวนคาบที่เหมาะสมในการสอน อยู่ระหว่าง 15-20 คาบ คิดเป็นร้อยละ 76.47 ในจังหวัดปทุมธานี และ 71.43 ในจังหวัดนนทบุรี ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่ปฏิบัติงานได้ดี ส่วนใหญ่ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 76.47 ในจังหวัดปทุมธานี และ 71.43 ในจังหวัดนนทบุรี ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่ปฏิบัติงานได้ดีส่วนใหญ่ ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 และ 57.14 ในจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ ในกรณีที่โรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกงานเกษตรแก้ไขโดยการปลูกพืชในภาชนะ และพิจารณาตามความเหมาะสมแล้วต้องดัดแปลงแก้ไขคิดเป็นร้อยละ 27.78 ในจังหวัดปทุมธานีและ 35.71 ในจังหวัดนนทบุรี สำหรับการจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ รองลงมาคือการขอซื้อได้ตลอดปี โดยเงินบำรุงการศึกษา ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา เรื่องสื่อและอุปกรณ์ ส่วนใหญ่ ให้มีการจัดเก็บอุปกรณ์ให้เหมาะสม รองลงมาคือจัดซื้ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เสนอให้มีการปรับทัศนคติของนักเรียน และครูต่อวิชาเกษตรไปในทางที่ดี รองลงมา คือ การจัดวิชาที่สอนให้เหมาะสม กับสภาพของท้องถิ่น และจัดสรรงบประมาณซื้ออุปกรณ์เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 5 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
1. จำนวนคาบที่เหมาะสมในการสอน				
ต่ำกว่า 15 คาบ	3	17.64	2	14.29
15-20 คาบ	13	76.47	10	21.43
21-25 คาบ	-	-	-	-
26-30 คาบ	-	-	-	-
21-35 คาบ	1	5.88	-	-
ไม่ระบุ	-	-	2	14.29
2. ขนาดกลุ่มนักเรียนที่ปฏิบัติงานได้ดี				
ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน	2	11.76	1	7.14
ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน	8	47.06	8	57.14
กลุ่มละ 20-30 คน	5	29.41	5	35.71
กลุ่มละ 30-40 คน	2	11.76	-	-
กลุ่มละ 40-50 คน	-	-	-	-
3. โรงเรียนไม่จัดสถานที่ปฏิบัติงานแก้ไขโดย				
เลือกบริเวณที่ยังไม่ใช้ประโยชน์	2	11.11	2	14.29
ปลูกพืชในภาชนะ	5	27.78	5	35.71
ศึกษาดูงานนอกสถานที่	1	5.56	1	7.14
แนะนำให้ทำการปลูกที่บ้าน	2	11.11	-	-
พิจารณาตามเหมาะสมดัดแปลงแก้ไข	2	11.11	5	35.71
เปิดรายวิชาที่ไม่ต้องปฏิบัติงานโดยเฉพาะ	3	17.64	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปยังบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดก็ตามหากมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน N=17	ร้อยละ	จำนวน N=14	ร้อยละ
ขออิมสทานที่นอกบริเวณโรงเรียนในการปฏิบัติ	2	11.11	1	7.14
4. การจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตร				
ขอซื้อได้ตลอดปีโดยเงินบำรุงการศึกษา	(3)		(5)	
ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ	(16)		(13)	
ใช้เงินรายได้หมุนเวียนในหมวดวิชา	(2)		(3)	
เก็บเงินจากนักเรียนและแบ่งผลผลิต	(1)		(1)	
5. ข้อเสนอแนะแก้ปัญหาเรื่องสื่อและอุปกรณ์				
ต้องมีผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่ายให้ความร่วมมือ	(1)		-	
จัดงบประมาณซื้ออุปกรณ์เพิ่มขึ้น	(1)		-	
มีการจัดเก็บอุปกรณ์ให้เหมาะสม	(4)		(2)	
จัดซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือ	(1)		(1)	
นักเรียนรับผิดชอบเบิกจ่ายอุปกรณ์	-		(2)	
จัดซื้ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพ	(1)		(2)	
6. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอน				
จัดวิชาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	(4)		-	
ปรับทัศนคติของนักเรียน และครู	(4)		(3)	
หลักสูตรควรปรับปรุงตามระยะ	(2)		-	
การประเมินผลด้านปฏิบัติให้มาก	(1)		-	
ครูเกษตรต้องรอบรู้ทันเหตุการณ์	(1)		(2)	
จัดทำผลงานวิชาการ	(1)		-	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จ.ปทุมธานี		จ.นนทบุรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดสรรงบประมาณซื้ออุปกรณ์	(1)		(3)	
ควรมีสถานที่ฝึกปฏิบัติ	-		(3)	
สมาชิกทุกคนช่วยกันดูแลส่วนหย่อม	(2)		-	
ครูเกษตรควรมีชุดปฏิบัติงาน	(1)		-	
ผู้บริหารสานงานต่อจากคนเก่า	(1)		-	
ขนาดของกลุ่มนักเรียนไม่ใหญ่เกินไป	(1)		-	
ควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	(1)		-	
ควรมีกิจกรรมกระตุ้นความสนใจ			(1)	
จัดอบรมครูเกษตรบ่อย ๆ	(2)		(2)	
มีการจัดจำหน่ายผลิตผลนักเรียน	-		(1)	
ความต้องการขวัญและกำลังใจจากผู้บริหาร	(1)		(2)	

() ความถี่

ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ก. เสนอแนะแก่ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร

1. ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ควรมีการจัดพื้นที่และบริเวณในการปฏิบัติงานเกษตรแก่นักเรียน เนื่องจากวิชาเกษตร ต้องมีการปฏิบัติจริง จึงจะเกิดการเรียนรู้และทักษะที่แท้จริง

2. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียน ควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพและอาชีพในท้องถิ่น เพื่อที่นักเรียนจะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

3. ควรมีการปรับทัศนคติของนักเรียน และครูต่อวิชาเกษตรไปในทางที่ดี โดยคิดว่า วิชาเกษตรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

ข. เสนอแนะแก่ผู้บริหารโรงเรียน

1. ควรให้ความสำคัญต่อวิชาชีพเกษตร และให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ มากขึ้น เช่น อุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่มขึ้น

2. ควรให้ความสำคัญต่อผลงานด้านการเกษตรของนักเรียนมากขึ้นกว่าเดิม

ค. เสนอแนะแก่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

1. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ และควรเพิ่มเติมเนื้อหาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพราะการเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและนักเรียนได้รับความรู้ที่กว้างขึ้น

ง. เสนอแนะแก่ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร

1. ในการผลิตครูเกษตร ต้องปรับทัศนคติของนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครูเกษตร ต้องมีความเสียสละ อดทนต่อการปฏิบัติวิชาชีพครู

จ. เสนอแนะแก่ผู้จะทำกรวิจัย

1. ในการทำการวิจัย ผู้วิจัยควรมีการวางแผนดำเนินการวิจัย และระยะเวลาดำเนินการอย่างเด่นชัด และแน่นอน

2. ในการออกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย ควรมีแนวทางในการจัดเก็บที่รัดกุมเพื่อไม่ให้มีข้อมูลที่ได้มีความหลากหลาย ซึ่งยากต่อการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

3. การจัดส่งแบบสอบถามผู้ทำการวิจัย ควรดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบ แบบสอบถามด้วยตนเอง จะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไป ของครูอาจารย์ที่สอนวิชา
เกษตร สภาพการจัดการเรียนการสอน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชา
เกษตร ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร และข้อเสนอแนะข้อคิดเห็น
ด้านการจัดการเรียนการสอนขอบเขตของการศึกษาคือครู อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตรในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีทั้งหมด 17 โรงเรียน และจังหวัด
นนทบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 22 โรงเรียน ในจังหวัดปทุมธานี ได้รับแบบสอบถามคืน 17 ชุด คิดเป็น
ร้อยละ 60.17 ในจังหวัดนนทบุรี ทำการส่งแบบสอบถามไปโรงเรียนละ 1 ชุด รวมเป็น 22 ชุด
ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 14 ชุด คิดเป็นร้อยละ 63.63 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบ
ถามซึ่งมีลักษณะปลายเปิดและปิด

สถานภาพของครูผู้ตอบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นดังนี้คือเป็นเพศชายมากกว่า
เพศหญิง อายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 31-40 ปี นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด สถานภาพการสมรสส่วน
ใหญ่สมรสแล้ว อายุราชการอยู่ระหว่าง 16-20 ปี และ 11-15 ปี ในจังหวัดปทุมธานี และ
นนทบุรี ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี วุฒิมัธยมศึกษา ในจังหวัด
ปทุมธานีส่วนใหญ่วุฒิ คบ. และวทบ. ส่วนจังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่วุฒิ วทบ. และกศบ. สาขา
วิชาส่วนมากคือ เกษตรศาสตร์ ตำแหน่งในปัจจุบันเป็นอาจารย์ 2 ประสบการณ์การสอนวิชา
เกษตร 16-20 และ 11-15 ในจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรีตามลำดับ หน้าที่อื่นนอกเหนือ
การสอน ส่วนมากจะเป็นครูประจำชั้น การสอนของครูอาจารย์ ทั้งหมดจะสอนซ้ำรายวิชาเดิม
การสอนรายวิชาอื่น ในจังหวัดปทุมธานีส่วนใหญ่ไม่มี ส่วนในจังหวัดนนทบุรีมีการสอนรายวิชา
อื่นด้วย สาเหตุที่ต้องสอนวิชาอื่นด้วยเพราะจำนวนครูที่สอนวิชาอื่นไม่พอ ในรอบ 3 ปี ส่วนใหญ่
จะทำการสอนสัปดาห์ละ 10-20 คาบ ภาคเรียนที่สอนมากที่สุดอยู่ระหว่าง 16-20 คาบ และ
21-25 คาบ ในจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี ตามลำดับ ส่วนภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุดอยู่

เอกสารอื่นเอกสารที่ส่งไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เปรียบเทียบหาประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่าง 10-15 คาบ และ 16-20 คาบ ในจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี การได้รับการอบรมด้านการสอนส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม เรื่องที่ได้รับการอบรมส่วนใหญ่ ได้แก่ การเขียนแผนการสอน การได้รับการอบรมด้านการเกษตรส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม ส่วนมากจะเป็นเรื่องการขยายพันธุ์พืช และการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ระยะเวลาการเข้าอบรมครั้งสุดท้ายมีระยะเวลา 1 ปี และไม่ถึงหนึ่งปี ในจังหวัดปทุมธานี และนนทบุรี ตามลำดับ

สภาพการจัดการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่พบว่า สอนสัปดาห์ละ 15-19 คาบ วิชาที่ทำการสอนทางด้านพืช ได้แก่ วิชาการปลูกพืชสมุนไพร ในจังหวัดปทุมธานี และวิชาการปลูกไม้ดอกไม้ประดับในจังหวัดนนทบุรี วิชาทางด้านสัตว์ส่วนมาก ได้แก่ การเลี้ยงปลาน้ำจืดในจังหวัดปทุมธานี วิชากิจกรรมทั้งสองจังหวัด เช่นเดียวกัน คือ ชุมชุม ช.ก.ท. ลูกเสือ และเนตรนารี ส่วนวิชาอื่น ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ การสอนต่อสัปดาห์ของครูส่วนใหญ่เหมาะสมดีแล้ว สำหรับการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนวิชาเกษตรทั้งสองจังหวัดส่วนใหญ่โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่เปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก ความตั้งใจเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจแต่ไม่มาก ขนาดของกลุ่มนักเรียนเหมาะสมดีแล้วในจังหวัดปทุมธานี และกลุ่มค่อนข้างใหญ่ในจังหวัดนนทบุรี การจัดสถานที่ปฏิบัติงานเกษตรส่วนใหญ่จัดให้มีสถานที่สำหรับปฏิบัติงาน ส่วนห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะไม่มี รายวิชาที่จัดพื้นที่ในการปฏิบัติงาน วิชาทางด้านพืชทั้งสองจังหวัดมีพื้นที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ต่ำกว่า 1 ไร่ วิชาทางด้านสัตว์มีพื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่ วิชาโครงการในจังหวัดนนทบุรีมีพื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่ จังหวัดปทุมธานีมีพื้นที่ 1-3 ไร่ วิชาเกษตรจังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ต่ำกว่า 1 ไร่ ในจังหวัดนนทบุรี มีพื้นที่ 1-5 ไร่ การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตรในจังหวัดปทุมธานี ส่วนในจังหวัดนนทบุรีใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ การเตรียมการสอนส่วนใหญ่ทำแผนการสอนล่วงหน้า สื่ออุปกรณ์ที่นิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ ของจริงเหตุผลในการเลือกใช้เพราะหาง่าย และปฏิบัติงานจริงได้ดีที่สุด

ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของครู อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่พบว่า มีความต้องการปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่องที่ต้องการส่วนใหญ่วิจิตเรื่องความรู้ทักษะทางการเกษตรความต้องการรับการฝึกอบรมด้านการสอนส่วนใหญ่ต้องการเรื่องที่ต้องการอบรมส่วนใหญ่ เช่น การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง ความต้องการอบรมทักษะด้านการเกษตรส่วนใหญ่ต้องการเรื่องที่ต้องการอบรมส่วนมากได้แก่ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

และเทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่ ความต้องการปรับปรุงบุคลลิกภาพ ส่วนใหญ่ต้องการปรับปรุงบุคลลิกภาพด้านการพูด สำหรับความต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อระดับที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่ คือระดับปริญญาโท สาขาพืชสวน รองลงมาคือ สาขาศึกษาศาสตร์เกษตร สำหรับการแก้ปัญหาเรื่องห้องเรียนและสถานที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดห้องเรียนเกษตร โดยเฉพาะในจังหวัดปทุมธานี ในจังหวัดนนทบุรี ต้องการให้มีการกำหนดเขตเกษตรให้ชัดเจน สื่อและอุปกรณ์ที่ต้องการมากส่วนใหญ่ ได้แก่ของจริง และวีดีโอ ในจังหวัดปทุมธานี ส่วนจังหวัดนนทบุรีต้องการ วีดีโอเป็นส่วนใหญ่ สำหรับความต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนส่วนใหญ่ต้องให้ผู้บริหาร สนับสนุนในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตร และต้องการให้มีการสนับสนุนด้านงบประมาณ จัดห้องเรียน และสื่อการสอน สำหรับความต้องการการช่วยเหลือ จากศึกษานิเทศก์ ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมครูเกษตร

ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร พบว่าสาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน เกิดจากความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่เป็นส่วนใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี และการสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหารในจังหวัดนนทบุรี ปัญหาการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตรส่วนใหญ่มีปัญหา ได้แก่ วัสดุไม่เพียงพอ รองลงมาคือ แหล่งซื้ออยู่ไกล โรงเรียน ปัญหาที่พบในการใช้สื่อและอุปกรณ์ ส่วนใหญ่มีสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย ส่วนสถานที่สำหรับปฏิบัติงานเกษตร ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องสภาพดิน ไม่เหมาะสมดินเป็นกรด และขาดแคลนน้ำในการใช้ประโยชน์

ข้อคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ให้มีประสิทธิภาพ พบว่าจำนวนคาบที่เหมาะสม ในการสอนอยู่ระหว่าง 15-20 คาบต่อสัปดาห์ ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่ปฏิบัติงานได้ดีส่วนใหญ่ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน ส่วนในกรณีที่โรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกงานเกษตรให้แก่ไขโดยการปลูกพืชในภาชนะ สำหรับการจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเรื่องสื่อและอุปกรณ์ ส่วนใหญ่ ให้มีการจัดเก็บอุปกรณ์ให้เหมาะสม ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เสนอให้มีการปรับทัศนคติของนักเรียนและครูต่อวิชาเกษตรในไปทางที่ดี รองลงมาคือ การจัดวิชาที่สอนให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น และจัดสรรงบประมาณซื้ออุปกรณ์เพิ่มขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี มีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ

เสนอแนะแก่ครูอาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตร ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ควรมีการจัดพื้นที่ และบริเวณในการปฏิบัติงานเกษตรแก่นักเรียน เนื่องจากวิชาเกษตร ต้องมีการปฏิบัติจริง จึงจะเกิดการเรียนรู้และทักษะที่แท้จริง การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียน ควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพและอาชีพในท้องถิ่น ควรมีการปรับทัศนคติของนักเรียน และครูต่อวิชาเกษตรไปในทางที่ดีโดยคิดว่าวิชาเกษตรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

เสนอแนะแก่ผู้บริหารโรงเรียน ควรให้ความสำคัญต่อวิชาชีพเกษตรและให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เช่นอุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เพิ่มขึ้น ควรให้ความสำคัญต่อผลงาน ด้านการเกษตรของนักเรียนมากขึ้นกว่าเดิมเสนอแนะแก่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ และควรเพิ่มเติมเนื้อหา ทั้งภาพทฤษฎีเวลาปฏิบัติ เสนอแนะแก่ภาควิชา คุรุศาสตร์เกษตร ในการผลิตครูเกษตร ต้องปรับทัศนคติของนักศึกษา ที่จะออกไปเป็นครูเกษตรต้องมีความเสียสละ อดทน ต่อการปฏิบัติวิชาชีพครู

เสนอแนะแก่ผู้จะทำวิจัย ในการทำการวิจัย ผู้วิจัยควรมีการวางแผนดำเนินการวิจัยและระยะเวลาดำเนินการอย่างเด่นชัดและแน่นอน ในการออกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย ควรมีแนวทางในการจัดเก็บที่รัดกุม เพื่อไม่ให้มีข้อมูลที่ได้มีความหลากหลายซึ่งยากต่อการจัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูล การจัดส่งแบบสอบถาม ผู้ทำการวิจัยควรดำเนินการจัดส่งแบบ สอบถามให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ: 2533, คู่มือการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524, อัมรินทร์การพิมพ์, กรุงเทพฯ
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ : 2533 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.(ฉบับปรับปรุง 2533) อัมรินทร์การพิมพ์, กรุงเทพฯ
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ: 2524, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524, อัมรินทร์การพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- กำจัด เกลี้ยงจันทร์: 2522, การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาการเกษตร วรสารครูศาสตร์, ฉบับที่ 9 ปีที่ 1 หน้า 89 มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, กรุงเทพฯ.
- ชนิษฐา วิเศษสาธิต และมุกดา ศรีรงค์ : 2533,จิตวิทยาอุตสาหกรรม, โครงการตำรา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าลาดกระบัง กรุงเทพฯ.
- ชม ภูมิภาค: 2516, จิตวิทยาการเรียนการสอน, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- เชิญ มณีนรัตน์: 2515, เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการจัดการบริหารโครงการเกษตรกรรมศิลป์ในโรงเรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.
- ชวนพิศ แซ่ห่วน: 2527, สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมตามแผนการเรียนเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา(ตอนปลาย) สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรดิษฐ์ พ.ศ 2526. กรุงเทพฯ, วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดิเรก ฤกษ์สหาย่าย: 2527, การส่งเสริมการเกษตร หลักการและวิธีการ, กรุงเทพฯ, ไทยวัฒนาพานิช
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล : 2518, จุดหมายสำหรับการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรแนวคิดและแนวปฏิบัติ ; กรุงเทพฯ โอเคียนสโตร์
- ณรงค์ สัจพันโรจน์: 2517, เศรษฐศาสตร์และข้อความคิดเห็นในการพัฒนาหลักสูตรประมวลบทบรรยายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภา
- นพคุณ ศิริวรรณ: 2536, การพัฒนาชุมชนกับการพัฒนาการเกษตร, กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
บำรุง กลัดเจริญ และฉวีวรรณ กีนาวงค์: 2527,วิธีสอนทั่วไป.(พิมพ์ครั้งที่สอง)
แม้ว่ากรณีนี้ทั้งสองฝ่ายต่างมีเหตุอันสมควรและต้องอย่างองถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร

บุญธรรม จิตต์อนันต์: 2528, การบริหารงานส่งเสริม. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .(อัดสำเนา)

ปราโมทย์ เชาวศิลา: 2529, คู่มือทฤษฎีจิตวิทยา: สหประชาพานิช.

พนิต เข้มทอง: 2529, ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพเฉพาะนักศึกษาที่ออกฝึก
สอนในช่วงปีการศึกษา 2526 - 2527 และปีการศึกษา 2527 - 2528.

กรุงเทพฯ, วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิทยา ขวัญทอง: 2523, ปัญหาการสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา

: สังกัดกรมสามัญศึกษา มีตรครุ 19 (9) ; 11 - 16

พร พ่วงกิม: 2522, ทักษะการเกษตรตามความต้องการของนักศึกษาวิชาเอกเกษตร
ศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงในสถานฝึกหัดครู.

กรุงเทพฯ, วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรทิพย์ วิถีเจริญ : 2519, คุณสมบัติของครูเกษตรตามความต้องการของโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาและวิทยาลัยซึ่งต่ำกว่าอุดมศึกษาในประเทศไทย.

กรุงเทพฯ, วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ละเมียด ลิ้มอักษร และเชื้อ สาริมาน: 2524, หลักการศึกษ. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์
สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย.

วันที จีรพงศ์พิทักษ์: 2527, ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการ
เรียนการสอนวิชาชีพเกษตร. กรุงเทพฯ วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิสิฐ ทองแสง: 2515, หลักการสอน. กรุงเทพฯ แสงการพิมพ์

ศุภกร ไสภณวสุ: 2529, ความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพศึกษาศาสตร์ของครู
เกษตร วิทยาเขตเกษตร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ,
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมศักดิ์ ช่วยประสิทธิ์: 2536, ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชา
เกษตรของครู - อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับประถมศึกษาจังหวัด
ปทุมธานี. กรุงเทพฯ ปัญหาพิเศษ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง.

สุริวรณช โพธิ์หน่อทอง: 2528, ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ,
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมิตร คุณานุการ: 2527, หลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ สารมวลชน สำนักงาน
สถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2526 สมุดรายงานสถิติ จังหวัด
ร้อยเอ็ด กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา: 2526, อัตรากำลังปริมาณและคุณภาพงานของ
หน่วยศึกษานิเทศก์. กรมสามัญศึกษา (โรเนียว)

ฉัตรรัตน์ รัตนประยูร: 2529, ประสิทธิภาพของครูเกษตรตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา. กรุงเทพฯ,
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุทธิ หิรัญโต: 2526, สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา - มนุษยวิทยา. กรุงเทพฯ สำนัก
พิมพ์ไเอเดียนสโตร์.

Halin, H.M. 1994 Agricultural Education in Scholl. illinois ; The Interstate
Printing Co.



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ทม 1504/ 0050

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑ มกราคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือการออกข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชา
เกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน ชุด

ด้วยภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติพระจอมเกล้า-
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และทบวงมหาวิทยาลัย ให้
ดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยให้ดำเนินการดังกล่าวในปีงบประมาณ
2538 ในการนี้ทางคณะผู้ดำเนินการวิจัยมีความประสงค์จะรวบรวมข้อมูลจากคณะครู-อาจารย์ผู้ทำการ
สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดของท่าน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์และนำผลการวิจัย
ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด
ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ทางคณะผู้ดำเนินการการวิจัยจึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อให้โปรดให้ครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสังกัดของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงลงในแบบสอบถามทุกตอน และ
ทุกข้อด้วย คำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบ คณะผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่ายิ่งและใช้เพื่อประโยชน์ในการ
วิจัยเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนหรือเสียหายแก่คณะหรือบุคคลใด ๆ ผลของการวิจัยจะใช้
เพื่อการสร้างสรรคในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยตรงเท่านั้น

อนึ่ง ทางคณะฯ ใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลสมบูรณ์แล้ว
คืนกลับไปยัง ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติพระจอมเกล้าเจ้า-
คุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง ทม. 10520 ภายในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538
ด้วย หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีภาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ขอไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โทร. 3266052-6101 ต่อ 658,659
โทรสาร 3268506

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย

เรื่อง ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์
ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับความต้องการ
ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรที่ท่านรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้
 - 1.1 เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรค ด้านการสอน และการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
 - 1.2 เพื่อสำรวจความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรใน ระดับมัธยม
ศึกษา เขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
 - 1.3 เพื่อวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคในการสอนและการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษาต่าง ๆ ของ ประเทศไทย
 - 1.4 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรใน ระดับ
มัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
 - 1.5 เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะแก่ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์ อุตรดิตถกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อการผลิตครู-
อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. โปรดพิจารณา และตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความ
สมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาและวิจัย
3. คำตอบและความคิดเห็นของท่านเป็นข้อมูลที่มีค่ายิ่งและสงวนไว้เป็นความลับ
โดยจะใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนและเสียหายใดๆ
แก่ท่าน

ขอขอบพระคุณ

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตรดิตถกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับผู้วิจัย
Record

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

โรงเรียน

จังหวัด

1. เพศ ชาย ☐ หญิง ☐

2. อายุ.....ปี

3. นับถือศาสนา ☐ พุทธ ☐ คริสต์ ☐ อิสลาม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. สถานภาพการสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย ☐ หย่าร้าง

5. อายุราชการ..... ปี

6. ระดับการศึกษา และสาขาวิชาเอก (โปรดระบุทุกระดับการศึกษา)

☐ อนุปริญญา วุฒิ..... สาขาวิชาเอก.....

☐ ปริญญาตรี วุฒิ..... สาขาวิชาเอก.....

☐ ปริญญาโท วุฒิ..... สาขาวิชาเอก.....

☐ ปริญญาเอก วุฒิ..... สาขาวิชาเอก.....

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

7. ตำแหน่งในปัจจุบัน

☐ ครู ☐ อาจารย์ 1 ☐ อาจารย์ 2 ☐ อาจารย์ 3

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร .

☐ เพิ่งเริ่มสอน ☐ สอนมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา

☐ สอนมาแล้วเป็นเวลา..... ปี

9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน

☐ คุรุประจำชั้น

☐ ทำงานธุรการ

☐ แนะนำ

สำหรับผู้วิจัย

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

10. ในภาคเรียนที่ท่านทำการสอนทั้งหมดสัปดาห์ละ..... คาบ
(โปรดระบุทุกรายวิชาที่ท่านสอน)

1. วิชา..... ระดับชั้น..... จำนวนนักเรียน..... คน
จำนวน..... คาบ/สัปดาห์

2. วิชา..... ระดับชั้น..... จำนวนนักเรียน..... คน
จำนวน..... คาบ/สัปดาห์

3. วิชา..... ระดับชั้น..... จำนวนนักเรียน..... คน
จำนวน..... คาบ/สัปดาห์

4. วิชา..... ระดับชั้น..... จำนวนนักเรียน..... คน
จำนวน..... คาบ/สัปดาห์

5. วิชา..... ระดับชั้น..... จำนวนนักเรียน..... คน
จำนวน..... คาบ/สัปดาห์

6. วิชา..... ระดับชั้น..... จำนวนนักเรียน..... คน
จำนวน..... คาบ/สัปดาห์

11. ถ้าไม่รวมรายวิชาที่สอนในภาคเรียนนี้ ในรอบ 3 ปีการศึกษานี้ท่านได้
สอนรายวิชาใดบ้าง (โปรดระบุชื่อวิชาและระดับชั้นที่สอน)

1. วิชา..... ระดับชั้น.....

2. วิชา..... ระดับชั้น.....

3. วิชา..... ระดับชั้น.....

4. วิชา..... ระดับชั้น.....

5. วิชา..... ระดับชั้น.....

6. วิชา..... ระดับชั้น.....

7. วิชา..... ระดับชั้น.....

สำหรับผู้วิจัย

12. ท่านสอนซ้ำรายวิชาเดิมบ้างหรือไม่

☐ ซ้ำ

☐ ไม่ซ้ำ

13. ในกรณีที่ท่านต้องสอนวิชาอื่น นอกเหนือจากวิชาเกษตรด้วยนั้น

เพราะเหตุใด

☐ จำนวนครูสอนวิชาอื่นไม่พอ

☐ มีความสามารถในการสอนวิชานั้นอย่างดี

☐ โรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรน้อย

☐ มีครูเกษตรหลายคน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. ในรอบ 3 ปีการศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วท่านสอนสัปดาห์ละ..... คาบ

ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด สัปดาห์ละ..... คาบ

ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด สัปดาห์ละ..... คาบ

15. ท่านคิดว่าจำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์ของท่านนั้นมากหรือน้อย

☐ มากเกินไป

☐ ค่อนข้างมาก

☐ เหมาะสมแล้ว

☐ น้อยเกินไป

16. ท่านคิดว่าครูเกษตรควรสอนสัปดาห์ละ..... คาบ จึงจะสามารถ

ปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพที่สุด

17. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมในด้านการสอนบ้างหรือไม่

☐ ไม่เคย

☐ เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....

.....

.....

.....

สำหรับผู้วิจัย

18. ท่านเคยได้รับการอบรมทางด้านการเกษตรบ้างหรือไม่

☐ ไม่เคย

☐ เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....

.....

.....

.....

19. ท่านได้รับการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายกี่ปีมาแล้ว

☐ ไม่ถึงหนึ่งปี

☐ 1 ปี

☐ 2 ปี

☐ 3 ปี

☐ 4 ปี

☐ 5 ปี

☐ เกินกว่า 5 ปี

20. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านใด

☐ ไม่ต้องการ

☐ ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)

☐ ความรู้และทักษะในการสอน

☐ ความรู้และทักษะทางการเกษตร

☐ พัฒนาด้านบุคลิกภาพ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

21. ท่านต้องการรับการฝึกอบรม ด้านการสอนเพิ่มเติมหรือไม่

☐ ไม่ต้องการ

☐ ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)

☐ เทคนิควิธีสอน

☐ การวัดและประเมินผลการเรียน

☐ การทำแผนการสอน

☐ การวิเคราะห์หลักสูตร

☐ การใช้และการผลิตสื่อการสอน

☐ จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับผู้วิจัย

☐ การผลิตชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

22. ท่านต้องการรับการฝึกอบรมความรู้ และทักษะทางด้านการเกษตร
เพิ่มเติมหรือไม่

☐ ไม่ต้องการ

☐ ต้องการ (โปรดระบุเรื่องที่ต้องการฝึกอบรมตามลำดับความต้องการสูงสุด)

23. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพในด้านใด

☐ การพูด

☐ การแต่งกาย

☐ กริยาท่าทาง

☐ มนุษยสัมพันธ์

☐ ความกระตือรือร้น

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24. ท่านต้องการศึกษาต่อหรือไม่

☐ ไม่ต้องการ

☐ ต้องการ (โปรดระบุระดับการศึกษาและสาขาที่ต้องการ)

☐ ปริญญาตรี สาขา.....

☐ ปริญญาโท สาขา.....

☐ ปริญญาเอก สาขา.....

25. การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชานั้น โรงเรียนดำเนินการอย่างไร

☐ ให้นักเรียนเสนอวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี

☐ โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก

สำหรับผู้วิจัย

☐ โรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

26. นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ท่านสอน ส่วนใหญ่มีความตั้งใจเรียนมากน้อยเพียงใด

☐ ตั้งใจมาก

☐ ตั้งใจแต่ไม่มากนัก

☐ ไม่ค่อยตั้งใจ

☐ ไม่ตั้งใจเลย

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

27. โปรดจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียนในโรงเรียนของท่าน 5 อันดับ

..... การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร

..... ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่

..... ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวนเพียงพอ)

..... วิธีสอนของครูเกษตร

..... บุคลิกภาพของครูเกษตร

..... สภาพของท้องถิ่น

..... ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน

..... นักเรียนรุ่นก่อน ๆ

..... ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนักเรียน

..... ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง

..... ความร่วมมือและเจตคติของบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน

..... อื่น ๆ (โปรดระบุ)

28. ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ท่านสอนอยู่นั้นมีขนาดเหมาะสมเพียงใด

☐ กลุ่มใหญ่มากเกินไป (ประมาณ คน)

สำหรับผู้วิจัย

- ☐ กลุ่มก่อนข้างใหญ่ (ประมาณ..... คน)
- ☐ ขนาดเหมาะสมดีแล้ว (ประมาณ..... คน)
- ☐ กลุ่มก่อนข้างเล็ก (ประมาณ..... คน)
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

☐

29. ท่านคิดว่ากลุ่มของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร ซึ่งมีการฝึกภาคปฏิบัติ ด้วยควรมีขนาดเท่าใด

- ☐ ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน
- ☐ ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน
- ☐ กลุ่มละ 20-30 คน
- ☐ กลุ่มละ 30-40 คน
- ☐ กลุ่มละ 40-50 คน
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

☐

30. วิชาเกษตรที่ท่านสอนมีห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะหรือไม่

- ☐ มี
- ☐ ไม่มี (ถ้าไม่มีท่านใช้สถานที่ใดเป็นที่สอน, โปรดระบุ).....

☐

31. การสอนภาคปฏิบัติโรงเรียนได้จัดพื้นที่หรือสถานที่ปฏิบัติงานในวิชาของท่านหรือไม่

- ☐ จัด
- ☐ ไม่จัด (โปรดระบุสาเหตุ).....

☐

32. ถ้าโรงเรียนได้จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของวิชาที่ท่านสอน โปรดระบุว่าวิชาอะไรมีพื้นที่หรือสถานที่ฝึกปฏิบัติงานจำนวนเท่าใด (ถ้าเป็นอาคารหรือสถานที่ขนาดเล็ก ระบุพื้นที่เป็นตารางเมตรได้)

วิชา..... จำนวนพื้นที่..... ไร่ งาน ตารางวา

--	--	--

หรือ..... ตารางเมตร

สำหรับผู้วิจัย

วิชา..... จำนวนพื้นที่..... ไร่ งาน ตารางวา

หรือ..... ตารางเมตร

--	--	--

วิชา..... จำนวนพื้นที่..... ไร่ งาน ตารางวา

หรือ..... ตารางเมตร

--	--	--

วิชา..... จำนวนพื้นที่..... ไร่ งาน ตารางวา

หรือ..... ตารางเมตร

--	--	--

วิชา..... จำนวนพื้นที่..... ไร่ งาน ตารางวา

หรือ..... ตารางเมตร

--	--	--

วิชา..... จำนวนพื้นที่..... ไร่ งาน ตารางวา

หรือ..... ตารางเมตร

--	--	--

33. ถ้าโรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

--

34. ท่านมีปัญหาด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานเกษตรอย่างไร โปรดระบุปัญหา
ที่ประสบ

.....

.....

.....

.....

--

35. ท่านต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียน และสถานที่ฝึก
ปฏิบัติงาน วิชาของท่านอย่างไร

.....

.....

--

36. การกำหนดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้การสอนรายวิชาท่านยึดอะไรเป็นหลัก

☐ จัดเตรียมเอง โดยการวิเคราะห์หลักสูตร และรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ

☐ ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ

☐ สอนเนื้อหาตามหนังสือเรียน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

37. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาวิชาหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี (โปรดระบุ).....

38. ท่านเตรียมการสอนด้วยวิธีใด

☐ ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียน และทำแผนการสอนเป็นรายคาบ

☐ ทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือเรียน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

39. การจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตร ท่านปฏิบัติอย่างไร

☐ ขอซื้อได้ตลอดปีโดยใช้เงินบำรุงการศึกษา

☐ ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษาเพื่อขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียนก่อน

☐ ใช้เงินรายได้หมุนเวียนในหมวดวิชา

☐ เก็บเงินจากนักเรียนแล้วแบ่งผลผลิตคืนนักเรียน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

40. ท่านมีปัญหาด้านการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตรหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับผู้วิจัย

☐ ไม่มี

☐ มี (โปรดระบุ).....

41. ปัจจุบันวิชาเกษตรที่ท่านกำลังสอนอยู่ ท่านใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนชนิดใดมากที่สุด (โปรดระบุ).....

เหตุผลการเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์ชนิดนี้

ปัญหาที่พบในการใช้และอุปกรณ์ตามที่ท่านระบุ

☐ โรงเรียนไม่เคยมีสื่อชนิดนี้มาก่อน

☐ มี แต่จำนวนไม่เพียงพอ

☐ โรงเรียนขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อ

☐ มีสื่อและอุปกรณ์ แต่ขั้นตอนการเบิกใช้ยุ่งยาก

☐ มีสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่

☐ สื่อและอุปกรณ์ที่มีมักจะสูญหายบ่อย ๆ เพราะไม่มีอาคารหรือสถานที่เก็บให้ปลอดภัย

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

42. โปรดให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในข้อ 41

.....
43. ท่านต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนชนิดใดมากที่สุด (โปรด
ระบุจำนวนพร้อมเหตุผลประกอบด้วย)
.....
.....
.....
.....

--	--

.....
44. ท่านต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตร
อย่างไรบ้าง
.....
.....
.....
.....

--

.....
45. ท่านต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ อย่างไรบ้าง
.....
.....
.....
.....
.....

--

.....
46. โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียน
การสอน วิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
.....
.....
.....
.....

